

ÖREBRO UNIVERSITET

Akademien för juridik, psykologi och socialt arbete

Socionomprogrammet med inriktning mot missbruk, ohälsa och rehabilitering

Campus Eskilstuna, Mälardalens högskola

Socialt arbete C, 30 högskolepoäng

C-uppsats, 15 högskolepoäng

Vt 2010

Att förebygga i skolan

En studie om organisationen Here 4 U och dess medlemmar

Författare: Maria Hjelm &
Rebecca Wjgård Randerz

Handledare: Martha Kesthely

Examinator: Laila Nicklasson

ATT FÖREBGGA I SKOLAN – EN STUDIE OM ORGANISATIONEN HERE 4 U OCH
DESS MEDLEMMAR

Författare: Maria Hjelm & Rebecca Wjgård Randerz

Örebro universitet

Akademin för juridik, psykologi och socialt arbete

Socionomprogrammet med inriktning mot missbruk, ohälsa och rehabilitering

Campus Eskilstuna, Mälardalens högskola

Socialt arbete C, 30 högskolepoäng

C-uppsats, 15 högskolepoäng

Vt 2010

Sammanfattning

Föreliggande studie hade som syfte att undersöka vilken betydelse organisationen Here 4 U hade haft för sina medlemmar under skoltiden och senare i livet. I studien har kvalitativa forskningsintervjuer genomförts och tillsammans med tidigare forskning utgjorde de grunden för föreliggande studie. För djupare förståelse i den avslutande analysen har Salutogen teori och empowerment som teori använts. I studien framkom att Here 4 U hade haft stor betydelse för sina medlemmar både under skoltiden och senare i livet. Det visade sig att medlemskapet under skoltiden bidragit till ökad trygghet, bättre trivsel i skolan och känslan av att kunna påverka sin skolsituation. Detta bidrog i sin tur till ett bättre studieresultat. Även senare i livet hade medlemskapet i Here 4 U haft betydelse för medlemmarnas sociala förankring i samhället. Det handlade bland annat om inställning till droger, kriminalitet men också ett ökat engagemang i sociala frågor. Slutsatser från studien visade att förebyggande insatser som Here 4 U kunde fylla ett behov för ungdomar i skolan både på kort sikt och på lång sikt. Det förbättrade inte bara trivseln och känslan av delaktighet i skolan utan kunde även bidra till förankring i samhället genom socialt engagerat beteende vilket kunde leda till ökad hälsa hos ungdomar.

Nyckelord: delaktighet, ungdomsinflytande, hälsa, förebyggande arbete, trygg skolmiljö

TO PREVENT IN SCHOOL – A STUDY ON THE ORGANIZATION HERE 4 U AND
THERE MEMBERS

Authors: Maria Hjelm & Rebecca Wiggård Randerz

Örebro University

School of Law, Psychology and Social Work

The Social Work Program, Orientation towards Addiction, Illness and Rehabilitation

Campus Eskilstuna, Mälardalen University

Social Work C, 30 credits

C-essay, 15 credits

Spring term 2010

Abstract

The aim of this study was to examine what meaning the organization Here 4 U has had for the members during their school years and what influence this had later on in life. The study was based on qualitative interviews along with previous research on topics relevant for the subject. For deeper understanding of the result of the study, the theory of empowerment and the Salutogenic theory have been used. The study showed that Here 4 U did have a significant meaning for their members during and after their school years. The membership during the school years provide an increased comfort, a sense of feeling secure in school and the ability to make an impact on their school situation. All together this improved the member's results in school. To be a member in the organization had an effect on the member's sense of belonging and will to participate in their society even after the school years. Conclusions of the study showed that prevention efforts, like Here 4 U, could fill the needs for youths during their school years and later on in life. Further conclusions of the study showed that the youth's engagement in the society and the feeling to contribute could increase young peoples health.

Keywords: participation, youth influence, health, prevention, safe school environment

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	5
1.1	Betydelsen av förebyggande arbete	5
1.2	Organisationen Here 4 U	6
1.3	Syfte och frågeställningar	7
1.4	Begreppsförklaringar	7
1.4.1	Hälsa	7
1.4.2	Empowerment	7
1.4.3	Delaktighet och inflytande i skolan	8
1.4.4	Trygg skolmiljö	8
1.5	Disposition	8
2	Tidigare forskning	8
2.1	Vikten av god hälsa i skolan	8
2.2	Individualisering i skolan	9
2.3	Gruppens betydelse för trygghet och trivsel i skolan	10
2.4	Delaktighet och inflytande	11
3	Teoretisk referensram	12
3.1	Salutogen teori	12
3.2	Empowerment	13
4	Metod och empiriskt material	13
4.1	Val av metod	13
4.2	Datainsamling, urval och genomförande	13
4.3	Databearbetning och analysmetod	14
4.4	Validitet och reliabilitet	15
4.5	Etiska frågor	16
5	Resultat och analys	17
5.1	Resultat	17
5.1.1	Gruppens betydelse för gemenskap, delaktighet och tillhörighet	17
5.1.2	Betydelsen av positiv bekräftelse	18
5.1.3	Betydelsen av att få gränser och att finna nya vägar	19
5.1.4	Att känna inflytande och att kunna åstadkomma något bra	21
5.1.5	Ny insikt om sig själv och andra	23
5.1.6	Upplevelsen av ny kunskap och nya kontakter	24
5.2	Analys	26
5.2.1	Analys utifrån tidigare forskning	26
5.2.2	Analys utifrån teorier	28
6	Diskussion	30
6.1	Resultatdiskussion	30
6.2	Metoddiskussion	33
6.3	Framtida forskning	34
6.4	Avslutande reflektioner	34
	Referenser	36
	Artiklar och rapporter	37
	Bilaga 1 Intervjuguide	38

1 Bakgrund

Skolan är en stor del av samhället och är Sveriges största arbetsplats. Borde då inte trygghet i skolan vara en självklarhet för alla som befinner sig där? Vid ett flertal tillfällen de senaste åren har det rapporterats i olika medier om att ungdomar känner sig otrygga i skolan, vilket i vissa fall har lett till att de inte har vågat gå dit. Herlin och Munthe (2008) uppger att det den 9 juni 2000 skrevs i Sydsvenska Dagbladet om fyra pojkar som inte vågade gå till skolan för att de var rädda för de andra eleverna. När ungdomar inte vågar gå till skolan är det en stark signal, inte bara till skolansvariga utan även för samhället att något inte står rätt till. Skolan är en plats där ungdomar tillbringar en stor del av sin tid. Skolans huvudsakliga roll är att förmedla kunskap till eleverna och att på så vis förbereda dem för sina framtida liv. Skolan är också en naturlig väg för barn och ungdomar in i samhället. Om det finns ungdomar som varken kan eller vill vistas där behövs det insatser som bidrar till en förändring (Herlin, & Munthe, 2008).

För att barn och ungdomar ska kunna ta in den kunskap som skolan ger dem krävs att skolmiljön är sådan att den gynnar elevernas lärande. För att bidra till detta har skolan som uppgift att motverka trakasserier och mobbning för att skapa en trygg skolmiljö som främjar elevernas lärande och välmående. En av de insatser som skolan bör ta hänsyn till är att arbeta för att eleverna ska känna samhörighet med sina klasskamrater. Detta baseras på att utanförskap utgör en stor risk för att utveckla sociala problembeteenden som kriminalitet och skolk (Gislason, Löwenborg, & Bergman, 2007). Å andra sidan fokuserar läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, på att individualisera i skolan. Med andra ord fokusera på att undervisningen ska ta sin utgångspunkt i den enskilde eleven. Att individualisera i skolan kan både vara positivt och negativt. Att möta den enskildes behov är viktigt men det måste även fokuseras på gemenskapen bland eleverna, som tidigare beskrivs som viktig (Lpo 94, 2006).

För att skapa en trygg skolmiljö satsar skolorna på olika förebyggande insatser som ska förhindra att problem uppstår i skolan, men även motverka framtida sociala problem hos barn och ungdomar. Bland annat har Statens folkhälsoinstitut haft i uppdrag från regeringen att sprida kunskap om verkningfulla alkohol- och drogförebyggande insatser i skolan under perioden 2005-2007. Utvärdering från detta regeringsuppdrag har visat att en bra och trygg skolmiljö där elever trivs och fungerar väl i skolan bidrar till att ungdomar löper mindre risk att utveckla olika typer av sociala problem, som till exempel drogbruk och utanförskap. Av den anledningen har insatser som bidrar till en bra skolmiljö stor betydelse för ungdomars hälsa. De förebyggande insatserna som visats fungera för att motverka att ungdomar utvecklar sociala problem är de insatser som främjar skolnärvaron, stärker lärarens roll i klassrummet och utvecklar elevernas sociala och emotionella kompetens (Statens folkhälsoinstitut, 2009b).

Under 2009-2010 fortsätter regeringsuppdraget att sprida kunskaper om förebyggande arbete (Statens folkhälsoinstitut, 2009a). Detta visar att förebyggande arbete i skolan är ett aktuellt ämne som bör forskas kring. Detta har väckt intresset till föreliggande studie att undersöka hur förebyggande arbete i skolan kan bidra till en ökad trygghet och hälsa hos ungdomar samt hur detta påverkar ungdomarnas väg in i samhället.

1.1 Betydelsen av förebyggande arbete

Som beskrivs ovan är förebyggande arbete en stor del i arbetet med att göra skolan tryggare och bidra till ungdomars hälsa. Förebyggande arbete ska förhindra uppkomsten av något som inte är önskvärt. Insatserna är inriktade på ett tidigt stadium av den förmodade negativa utvecklingen och riktar sig ofta till ungdomsgrupper för att kunna påverka flera individer på samma gång (Ander, Andersson, Jordevik, & Leisti, 2005).

Något som starkt hör samman med det förebyggande arbetet är det främjande arbetet. Båda finns till för att undvika att till exempel ungdomar drabbas av olika sociala problem. Skillnaden är att det främjande arbetet fokuserar på att stärka de faktorer i ungdomarnas liv som fungerar bra medan förebyggande arbete fokuserar på de faktorer som minskar det som inte fungerar. För att så väl förebyggande som främjande arbete ska fungera krävs att alla berörda parter arbetar mot samma mål. Då det sällan finns endast en lösning på ett aktuellt problem är det viktigt att allt arbete samordnas (Ander et. al, 2005).

Centrala begrepp inom förebyggande arbete är risk- och skyddsfaktorer. Ovan beskrivs främjande arbete som faktorer som stärker det som fungerar bra. Skyddsfaktorer är just detta, element som gör att en person lever ett bra liv och kan utvecklas positivt. Kort kan sägas att skyddsfaktorer minskar risken för att olika problem uppstår för en individ. Exempel på sådana faktorer är trygga vuxna och social kompetens. I motsatta till detta finns riskfaktorer som medför en ökad risk för att en individ utvecklar sociala problem, exempel på detta är tillbakadragenheter och frånvarande föräldrar (Ander et. al, 2005).

1.2 Organisationen Here 4 U

En organisation som arbetar med förebyggande arbete i skolor är Here 4 U. Deltagarna i organisationen består av vuxna och elever på skolor som arbetar tillsammans för att förebygga och motverka rasism, kriminalitet, mobbning och droger i skolan. Med andra ord strävar organisationen efter att göra skolan så bra som möjligt för så många som möjligt. Here 4 U startade, 2002, som en del av projektet "Förebyggandeprojektet – socialarbetare i skolan" på en gymnasieskola. Idén till Here 4 U hämtades från Fryshuset i Stockholm och dess arbetsmetoder som genom åren framgångsrikt har vänt destruktiva skolmiljöer till positiva vid ett flertal gymnasier i Stockholm (Here 4 U, 2004).

Ungdomarna söker själva till Here 4 U genom att skriva ett brev där de motiverar varför de vill bli medlemmar. Utifrån intervjuer, där några av de befintliga medlemmarna samt en handledare, så som lärare, kurator, sjuksköterska eller annan vuxen på skolan, görs ett urval för att se vilka som antas. Here 4 U strävar efter att det ska finnas en bredd av olika typer av ungdomar, med olika bakgrund i gruppen för att kunna nå och hjälpa så många olika ungdomar på skolan som möjligt. Till exempel är vissa av medlemmarna ungdomar med toppbetyg som sköter sin skola medan andra har haft det svårare i skolan och även varit i kontakt med olika myndigheter så som polis och socialtjänsten. Detta ses dock inte som ett hinder inom Here 4 U utan i stället som en möjlighet för dessa ungdomar att använda sin negativa energi till något positivt, inte bara för sig själva utan även för andra (Here 4 U, 2010).

Here 4 U är ett sätt för ungdomarna att själva påverka klimatet i skolan för alla som vistas där. Utan delaktighet från eleverna hade aldrig Here 4 U blivit till. Organisationens mål är att göra skolan trygg för alla som befinner sig där. För att detta ska kunna uppnås får medlemmarna i Here 4 U lära sig om bland annat socialpsykologi, konflikthantering, ilskekontroll, medling, drogekunskap samt etik och moral. Detta ger medlemmarna möjlighet och verktyg att stödja andra ungdomar på skolan och skapa en trygg skolmiljö. Att vara med i Here 4 U ställer vissa krav på ungdomarna och alla medlemmar får skriva på ett kontrakt där de förbinder sig till att tillsammans verka för en tryggare skola och visa respekt för andra. Om detta kontrakt bryts kan en medlem, efter ett antal varningar, uteslutas från Here 4 U (Here 4 U, 2010).

Here 4 U ska verka som en skyddsfaktor på skolan och bidra till ett tryggare skolklimat. Det har gjorts utvärderingar av Here 4 U (2008 & 2009) som fokuserat på hur elever på skolan påverkas av det arbete som bedrivs genom Here 4 U. Dessa utvärderingar visar att Here 4 U tillsammans med andra insatser bidragit till en tryggare och lugnare skola (Here 4 U,

2009 & Here 4 U, 2008) Ingen forskning har dock bedrivits i frågan om viken betydelse organisationen har haft för dess medlemmar och därmed är det intressant att studera detta. Tidigare nämndes att förebyggande arbete är en viktig och aktuell fråga och då Here 4 U är en sådan förebyggande insats är det viktigt att undersöka hur organisationen påverkar inte bara skolan i stort utan även de ungdomar som är engagerade i Here 4 U. Frågan är om organisationen kan bidra till god hälsa bland sina medlemmar och bidra med en naturlig väg in i samhället, på så vis att de genom att de kan känna delaktighet i skolan också kan känna sig delaktiga i samhället i stort. Detta är relevant att undersöka och ligger till grund för det intresset som väckts inom ämnet.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet är att undersöka vilken betydelse organisationen Here 4 U har haft för sina medlemmar under deras skoltid och senare i livet.

Vilken betydelse har Here 4 U haft för sina medlemmar i skolan och i skolarbetet?
Vilken betydelse har Here 4 U haft för sina medlemmar efter att de tagit studenten?
Finns det några skillnader i medlemmarnas upplevelser utifrån ett könsperspektiv?

1.4 Begreppsförklaringar

I följande avsnitt presenteras begrepp som genomgående berörs i föreliggande studie.

1.4.1 Hälsa

I föreliggande studie har begreppet hälsa valts att definieras som hälsa som välbefinnande, då detta har fokus på det inre måendet hos en individ. På grund av detta lämpar sig denna definition till studien, då begreppet hälsa används för att förklara medlemmarna i Here 4 Us inre mående. Definitionen grundar sig i Brülde och Tengland (2003) syn på hälsorelaterat välbefinnande som ett behagligt psykiskt tillstånd som är associerat med prestationsförmåga. Genom att uppnå ett högt välbefinnande blir prestationsförmågan högre. Exempel på hälsorelaterade tillstånd är glad, lugn, energisk, fokuserad, motiverad, nöjd, stark och harmonisk. Det psykiska tillståndet är även sammankopplat med den fysiska hälsan på så vis att det är avgörande hur en individ känner sig funktionsmässigt. Det är viktigt att ha behagliga kroppsörnimmelser för att känna ett psykiskt välbehag. Det behöver däremot inte vara så att den fysiska kroppsfunctjonen överensstämmer med hur en individ upplever sin fysiska hälsa. Exempelvis kan en person vara blind utan att detta påverkar dennes mående på ett negativt sätt (Brülde et. al 2003).

Brülde et. al (2003) definition av hälsa saknar en aspekt som är viktig för föreliggande studie. WHO (2010) belyser detta i sin definition av hälsa att förutom den psykiska och fysiska aspekten är det sociala välbefinnandet ytterligare en viktig del i att uppnå god hälsa. En individ ingår i ett större sammanhang och det är därmed viktigt att kunna hantera sin sociala närmiljö och känna sig som en del i denna för att uppnå god hälsa.

1.4.2 Empowerment

Begreppet empowerment är en maktfaktor som syftar till att stärka individer och grupper genom att öka deras makt, inflytande och självkänsla. I föreliggande studie är dessa individer ungdomar under sin gymnasietid och empowermentbegreppet ger associationer till självtillit, delaktighet, egenkontroll och elevinflytande. Empowerment kan med andra ord vara ett sätt för ungdomar att få sin röst hörd och kunna påverka sin skolgång, sin utveckling som individer och på så vis också sina liv. Begreppet ser med andra ord både till människans inre

och yttre förhållanden (Askheim & Starrin, 2007). Empowerment används även i föreliggande studie som teori. Detta kommer att presenteras under avsnittet teoretisk referensram.

1.4.3 Delaktighet och inflytande i skolan

Med delaktighet och inflytande menas att individer på demokratiska grunder ska kunna påverka och ges möjlighet att vara med och ta ansvar för saker som rör dem. För ungdomar i skolan kan detta exempelvis vara att påverka utbildningens utformning och det egna arbetet samt att bli inkluderad att kunna påverka frågor som berör skolmiljön (Lpo 94, 2006).

1.4.4 Trygg skolmiljö

I skollagen (1985:1100) skildras en trygg skolmiljö som en plats där det finns respekt för varje individs egenvärde och ingen kränkande behandling förekommer. Alla som befinner sig i en sådan miljö ska känna att de blir rättvist behandlade. Den definition som beskrivs i skollagen används även i föreliggande studie.

1.5 Disposition

Denna studie är uppdelat i sex avsnitt, Bakgrund, Tidigare forskning, Teoretisk referensram, Metod, Resultat och Analys och sist Diskussion. I avsnittet tidigare forskning presenteras relevant forskning för studien. Avsnittet teoretisk referensram innefattar de teorier som använts vid analysen av resultatet. Därefter följer avsnitt fyra där den metod som har använts i studien presenteras. Detta avsnitt innefattar även resonemang kring studiens validitet och reliabilitet samt etiska överväganden. I avsnittet resultat och analys redovisas resultatet av intervjuerna. I detta avsnitt följer sedan analys av intervjuret resultatet genom en koppling till tidigare forskning och de teorier som valts för studien. Detta för att ge en djupare förståelse av resultatet. Därefter följer avsnittet diskussion där studien sammanfattas i en avslutande diskussion.

2 Tidigare forskning

I detta avsnitt kommer tidigare studier som gjorts inom områden som föreliggande studie berör att presenteras. Dessa studier kommer vidare att användas i analysen av resultatet.

2.1 Vikten av god hälsa i skolan

Ungdomars hälsa i skolan är centralt för föreliggande studie. De följande studierna behandlar frågor om varför skolhälsa är viktigt i förebyggande syfte för att motverka sociala problem samt vad som påverkar skolmiljön och på så vis elevernas hälsa. På grund av detta ses dessa studier som relevanta och viktiga för föreliggande studie.

Fletcher, Bonell och Hargreaves (2008) har undersökt hur skolan påverkar ungdomars droganvändning samt utveckling av andra beteenden som påverkar hälsan. För att få reda på detta utgick forskarna ifrån befintliga studier som fokuserade på olika observationer och experimentella interventioner inom området.

Resultatet visade att de förändringar i skolmiljön, som ökar elevernas delaktighet, förbättrar relationer och bidrar till en ökad skolanda, hade ett samband med minskad droganvändning bland ungdomar. Vidare visade resultatet att oengagerade ungdomar och dålig relation mellan lärare och elever var sammankopplade med droganvändning och andra riskbeteenden som kan leda till framtida sociala problem. En slutsats som författarna till studien gjorde var att det går att se en relation mellan skolklimatet och ungdomars droganvändande. Interventioner som bidrar till starkare skolanda och minska elevers olika

missnöjen med skolan kan vara ett positivt komplement till det drogförebyggande arbetet som ökar individens kunskap om de skador som droger kan medföra. Slutligen föreslår forskarna vidare studier för att förstå vilka mekanismer inom skolan som kan påverka ungdomars droganvändning (Fletcher, et. al., 2008).

Studien ovan visar att det är viktigt att ungdomar trivs i skolan och känner sig delaktiga för att förhindra drogbruk och andra riskbeteenden som kan bidra till olika sociala problem. Samdal, Nutbeam, Wold och Kannas (1998) ansåg utifrån liknande resultat som i ovanstående studie, att det var viktigt att studera vad som gör att elever trivs med sin skolsituation. De använde sig av befintlig kvalitativdata om skolhälsa som samlats in från elever i Norge, Finland, Lettland och Slovakien. Det som forskarna uppfattade som viktigast för att eleverna skulle vara nöjda med sin skolsituation var att känna sig rätt behandlade, känna sig trygga och att känna att lärarna är stöttande. Enligt forskarna är det viktigt att ta hänsyn till de resultat som studien visade och ha en helhetssyn beträffande skolmiljön då hälsofrämjande arbete inom skolan utformas och bedrivs (Samdal, et. al., 1998).

2.2 Individualisering i skolan

Vinterek (2006) har granskat begreppet individualisering som berör det obligatoriska skolväsendet i styrdokument, utredningar och forskning under de senaste årtiondena i Sverige. Syftet med studien var att tydliggöra begreppet och dess betydelse samt framföra kunskap om vilka resultat och konsekvenser en tillämpning av individualisering i ett skolsammanhang kan medföra. Individualisering i ett skolsammanhang ses som något som ska anpassas till individen. I motsats till detta kan sägas att utgångspunkten är det kollektiva, där det gemensamma uttrycks som mål i sig eller där målen är anpassade till ett gruppintresse. Studien utgår från en fenomenologisk ansats, där både subjekten och objekten i det som studeras framtonas. Den fenomenologiska ansatsen uppmärksammar utifrån vems perspektiv någonting beskrivs och belyser att innebörden kan skifta beroende på perspektiv.

Resultatet från Vintereks (2006) analys av tidigare läroplaner visade att undervisningens utformning skall anpassas till individen utifrån individens och samhällets önskemål och krav, i samtliga läroplaner. Däremot visade resultatet att samhällets direkta krav är nedtonade i den gällande läroplanen, Lpo 94. Denna innehåller många exempel på mål som relateras till elevernas personliga utveckling, vilket kan ses som att individen lyfts fram mer än den gjorts tidigare. Det som är framträdande i den gällande läroplanen som skiljer sig från tidigare är att elevens eget ansvar för sin utveckling och lärande tydliggörs mer. Vinterek (2006) menar att i undervisningsformer där eleverna arbetar självständigt med olika ämnen förflyttas lärarens roll till mer individuell handledare. Detta innebär i praktiken att eleverna får mindre kontakt med läraren och dennes direkta undervisning. Vinterek (2006) menar att forskningsresultat har visat att det finns ett samband mellan återkoppling från lärare och elevers prestation i skolan. Ju högre återkoppling desto högre elevprestation. Insatser som beaktar detta skulle innebära ökad arbetsbörda för lärare och är svårt att genomföra under rådande förhållanden i offentliga skolor. Vinterek (2006) menar vidare att det skett en förskjutning av fokus från elever som grupp samt som samhällsmedlemmar till enskilda individer.

Som Vinterek (2006) beskrev går skolvärlden mot en individualisering av eleverna. I föreliggande studie undersöks organisationen Here 4 U som går emot denna individualisering och riktar sig mot de kollektiva i skolan. Därmed är Vintereks (2006) rapport relevant att använda då resultatet av föreliggande studie ska analyseras för att se vilka för och nackdelar som finns med en kollektiv syn jämfört med en individualisering.

2.3 Gruppens betydelse för trygghet och trivsel i skolan

Lohman, Newman och Newman (2007) har genom en kvantitativ studie undersökt relationen mellan tre olika aspekter av medlemmar i ungdomsgrupper och beteendeproblem i tonåren. De tre aspekterna är; ungdomsgruppers tillgivenhet, vikten av att vara medlem i en ungdomsgrupp och en känsla av tillhörighet i en ungdomsgrupp. Lohman et.al. (2007) skiljer på två olika typer av sociala beteendeproblem som bottnar i psykisk ohälsa, de kallar dem för inre och yttre beteendeproblem. De inre beteendeproblemen är de som drabbar individen själv som exempelvis depression och ångest. Yttre beteendeproblem är de som individen utsätter andra för så som fysiskt våld. Att studien endast är baserad på information från ungdomarna kan ses som bristfälligt då ungdomar normalt upplever att de har mindre problem än vad lärare och föräldrar upplever att de har. Författarna till studien menar dock att då de studerar medlemskap i en grupp var det ungdomarnas utgångspunkt som var den viktiga och därför valde de att endast ta hänsyn till deras tankar och känslor. De föreslår dock vidare forskning inom ämnet där även föräldrar och lärare bör intervjuas.

Resultatet visade att det fanns en stark relation mellan känslan av att tillhöra en grupp och psykisk god hälsa, genom att ungdomarna visade mindre inre och yttre beteendeproblem när de kände att de tillhörde en grupp än om de inte hade denna känsla av tillhörighet. Vidare visade resultatet att de ungdomar som ansågs som tillgivna till en viss grupp hade få inre beteendeproblem vilket kan höra samman med att de kände en tillhörighet till gruppen, däremot visade dessa ungdomar ett flertal yttre beteendeproblemen. Enligt Lohman et.al. (2007) kan en förklaring till detta vara att vissa ungdomar är medlemmar i grupper som är allmänt aggressiva och om ungdomar är tillgivna dessa grupper beter även de sig aggressivt. Det är också vanligt att avvisade och aggressiva ungdomar ofta finner en grupptillhörighet bland andra ungdomar som är likadana som dem själva. Dessa ungdomar har ofta sämre sociala färdigheter och behandlar varandra illa.

Forskarna anser att föräldrar, lärare och politiker som har en beslutande roll i samhället kan bidra till en god utveckling hos ungdomar om de tar tillvara denna information om grupptillhörighet och uppmuntrar den snarare än förskjuter den. Att relatera till andra medlemmar i en grupp kräver en bred variation av kognitiva, sociala och emotionella förmågor. Vuxna som vill stärka en positiv ungdomsutveckling måste uppmärksamma vikten av att ungdomar deltar i olika skol- och samhällsgrupper och ta sig tid att förstå och fostra utvecklingen av den sociala kompetensen som bidrar till delaktighet bland ungdomar (Lohman et.al., 2007).

Keisner, Cadinu, Poulin, och Bucci, (2002) har genom en kvantitativ studie forskat kring gruppidentifiering. Studien undersöker hur gruppinflytande och individens känsla av gruppidentifiering påverkar individens utveckling av problembeteende. Under ett år har ungdomar från fyra olika skolor i Italien deltagit i undersökningen. En multivariabel analysmetod har använts där elever, deras klasskompisar och lärare fick fylla i frågeenkäter.

Resultatet av studien visade att det fanns ett samband mellan ungdomarnas individuella beteendeproblem och problembeteende i den grupp de ingick i. De ungdomar som starkt identifierade sig med en grupp hade större chans att ändra sitt beteende till det beteende som ungdomarna i gruppen hade, jämfört med de ungdomar som inte lika starkt identifierade sig med gruppen. Gruppidentifiering är därmed kopplad till gruppens beteende och hur det i sin tur påverkar en utveckling av individens beteende. Resultatet av studien visade att gruppen hade inflytande över dess medlemmar och även på andra ungdomar som inte ingick i gruppen. Detta då en individ kan känna ett behov av att ändra sitt beteende så att det överensstämmer med gruppens normer för att få inträde i gruppen. Anledningen till att individen ändrar sitt beteende är för att få bekräftelse från gruppen. När en individ blir medlem stärks denna

bekräftelse vilket i sin tur kan leda till att den beteendeförändring som individ gör förstärks ytterligare (Keisner, et.al, 2002).

Slutsatsen av studien visade att medlemskap i en grupp tillsammans med gruppidentifiering var betydelsefullt när det kom till utveckling av problembeteenden i ungdomsåren. Detta leder till att interventioner riktade till att minska problem beteenden hos ungdomar bör ta hänsyn till individens medlemskap i en grupp samt vilken betydelse den gruppen har för individen. (Keisner, et.al, 2002).

De två studierna, som presenterats ovan, är relevanta för föreliggande studie då de skildrar den påverkan det kan ha för individer att vara del i en grupp. Resultaten av dessa studier skiljer sig åt då de framställer två aspekter av detta. Dels att tillhörighet i en grupp kan vara något positivt som stärker individens hälsa men också att det kan medföra negativa effekter i form av utveckling av sociala problembeteenden.

2.4 Delaktighet och inflytande

To (2007) har studerat hur socialarbetare i skolan använder sig av olika dimensioner av empowerment utifrån den ekologiska modellen. En kvalitativ metod användes där socialarbetare som arbetade på olika skolor i Hong Kong intervjuades individuellt. En narrativ metod har använts för att koda intervjuerna och välja ut teman som använts då resultatet presenterades.

Studien belyste vikten av att ta till vara ungdomars engagemang i frågor om utbildning och ungdomspolicy i skolan, då det är något som sågs som bristfälligt. To (2007) menade att skolan är ungdomars forum och om de inte ges inflytande över den plats i samhället där de är mest delaktiga finns en risk att de i framtiden ifrågasätter meningen med att delta i sociala och politiska processer. Resultatet i studien visade vidare att de personer som arbetar med ungdomar bör samarbeta med övrig personal på skolan för att skapa ett tryggt klimat där ungdomar får möjlighet att kritiskt reflektera över sina behov, samt att få sina röster hörda och kunna påverka för att på så vis kunna utveckla en positivare inlärningsmiljö. Genom en positiv inlärning uppmuntras ungdomarna till ett mer aktivt deltagande både i och utanför skolan. Detta kan hjälpa till att förbereda ungdomar för att aktivt kunna delta i samhället (To, 2007).

To (2007) beskrev vikten av ungdomars delaktighet i skolan. Broden och Serido (2009) har studerat vikten av ungdomars delaktighet i samhället. Genom en kvalitativ studie har de undersökt hur marginaliserade ungdomar upplevde att deras deltagande i kommunala ungdomsprogram bidrog till ungdomarnas personliga utveckling och deras egen sociala skyldighet. Både killar och tjejer deltog i olika fokusgrupper för att diskutera sina erfarenheter av att vara medlemmar i ett ungdomsempowermentcenter i sydvästra USA. En hermeneutisk analysmetod har använts för att koda och tematisera intervjuerna. Kritik som forskarna riktade mot studien var att de behövs vidare forskning inom ämnet då denna studie endast omfattar ett specifikt ungdomscenter och de ungdomsprogram som bedrivs där.

Resultatet av studien visade tydligt att när det finns en trygg miljö med en vuxen ledare som förespråkar acceptans och som uppmuntrar till individutveckling hos ungdomarna samt visar ett personligt intresse, kan ungdomar bli engagerade och intresserade parter i olika sociala frågor. När vuxna på det sätt som beskrivs ovan uppmuntrar ungdomar till att bli medvetna om hur de interagerar med jämnåriga och vuxna, kan de tillsammans göra skillnader i samhället och ändra sin närmiljö för att de bättre ska kunna möta inte bara sina egna behov utan även behovet hos andra ungdomar (Broden et. al, 2009).

I en miljö som ger denna trygghet och närhet till engagerade vuxna människor skapas kontakter med såväl jämnåriga som vuxna. Genom dessa relationer skapar ungdomarna viktiga förmågor som ökad självkänsla samt förmågan att framgångsrikt tackla världen runt

om dem. Dessa tidiga engageranden i personliga val och samhällsfrågor bidrar till både individutveckling och socialtillit. Den slutsats som studien visade var att ungdomsprogram har förmågan att få ungdomar engagerade genom att först ge chanser för individen att utvecklas för att sedan kunna ge ungdomen tillfälle att engagera sig meningsfullt i samhället (Broden et. al, 2009).

Att som ungdom få chansen att vara delaktig i den vardag som denne befinner sig i och känna att denne kan påverka sin situation, är viktigt enligt de två studierna som presenteras ovan. Denna känsla av delaktighet och inflytande kan, enligt forskarna till de båda studierna, leda till att ungdomarna blir mer delaktiga i samhället i stort. Detta är viktiga resultat som kan användas för att ge en djupare förståelse till resultatet av föreliggande studie.

3 Teoretisk referensram

Två teorier har valts för föreliggande studie, dessa är Salutogen teori som har fokus på hälsans ursprung och empowerment som teori. Den sistnämnda teorin belyser hur en maktlös position kan vändas genom att individer ges inflytande och delaktighet i det sammanhang de ingår. Detta gör att dessa två teorier är relevanta för studien, då den berör hälsa bland ungdomar samt vikten av att vara delaktig i ett sammanhang. En deduktiv ansats har valts där teorierna kommer att användas då resultatet ska analyseras.

3.1 Salutogen teori

Den salutogena teorin fokuserar på hälsans ursprung, varför individer är vid god hälsa. Detta synsätt är relevant för föreliggande studie då fokus ligger på insatser som främjar ungdomars hälsa. Aaron Antonovsky (1991) utvecklade den salutogena teorin efter att ha gjort en studie där kvinnor som suttit i koncentrationsläger under andra världskriget intervjuats. Resultatet visade att vissa av dessa kvinnor bedömdes vara vid god psykisk hälsa. Att ha genomgått en fruktansvärt traumatisk upplevelse som denna och fortfarande vara vid allmän god psykisk hälsa var en häpnadsväckande upptäckt. Den salutogena synsättet fokuserar på hälsans ursprung, varför människor är friska i motsats till det patologiska synsättet, som fokuserar på varför människor blir sjuka. Kort kan sägas att om hälsan ses som en skala mellan en frisk och en sjuk pol, fokuserar den salutogena synsättet på att se till de faktorer som främjar rörelsen mot den friska polen.

Det är utifrån den salutogena teorin som Antonovsky sedan utvecklade begreppet *sence of coherence*, SOC, som har fått den svenska översättningen känsla av sammanhang, KASAM. KASAM används som en förklaringsmodell till vad det är som gör att vissa människor klara stressfulla situationer bättre än andra och förblir friska trots att de utstår stora påfrestningar. Antonovskys forskning kring KASAM medförde tre centrala teman som gick att urskilja hos de personer med en stark KASAM, som samtidigt saknades hos de individer med en låg KASAM. Dessa teman är *begriplighet*, *hanterbarhet* och *meningsfullhet*. De som enligt Antonovskys bedömning hade en stark KASAM hade höga värden på de tre komponenterna i motsats till de som uppvisade en låg KASAM (Antonovsky, 1991).

Det första temat, *begriplighet*, avser att kunna se samband, ha kunskap om sig själv och sin tillvaro. En människa som besitter en hög begriplighet kan i det fall en oönskad händelse uppstår göra denna gripbar. Med *hanterbarhet* menar Antonovsky de resurser en person besitter för att kunna hantera ett problem som uppstår. Har en individ en hög känsla av hanterbarhet kommer denne inte, i det fall en traumatisk händelse inträffar, att känna sig som ett offer för de omständigheterna eller tycka att livet behandlar en orättvist. Olyckliga saker händer i livet, men när så sker kommer individen att ta sig igenom denna period och gå vidare med livet. Det sista temat, *Meningsfullhet*, ser Antonovsky som motivationskomponenten i

KASAM och avser områden i livet som individen själv ser som viktiga och som engagerar personen. Meningsfullhet syftar till i vilken utsträckning en person känner att livet har en känslomässig innebörd. En individ som innehar en hög meningsfullhet försöker på bästa sätt finna en mening i de motgångar som denne ställs inför och ta sig igenom dem (Antonovsky, 1991).

3.2 Empowerment

Begreppet empowerment är svårdefinierat på grund av att det används av olika aktörer och i olika sammanhang. Själva ordet har ännu inte fått en svensk översättning på grund av svårigheten att översätta det engelska ordet power som kan betyda makt, styrka och kraft. Det finns olika teoretiska infallsvinklar när det gäller empowerment. Det som är grundläggande för dessa är dock att de fokuserar på en positiv människosyn där människan ses som en aktiv aktör, som så länge förutsättningarna ges, vill och vet sitt eget bästa. I föreliggande studie används den teoretiska positionen som innefattar empowerment som etablering av motmakt. I denna inriktning syftar empowerment bland annat till individer eller grupper som befinner sig i en maktlös position och som vänder detta och tar sig ur sin maktlöshet. På så sätt kan de få mer inflytande över sina liv. Utifrån detta kan sägas att empowerment innebär att ha ett mål men också de medel som krävs för att kunna nå fram till målet. Utgångspunkten är att stärka individer genom att få igång olika processer som leder till att människor utvecklar bättre självbild och större kunskaper samt färdigheter. Centralt för denna teoretiska inriktning är också att göra individen medveten om sambandet mellan den egna livssituationen samt de yttre samhälleliga förhållandena. Detta då de yttre förhållandena påverkar individens maktposition (Askheim et. al, 2007).

4 Metod och empiriskt material

I följande kapitel presenteras och motiveras valet av metod, samt studiens genomförande med hänsyn till de forskningsetiska principerna.

4.1 Val av metod

För att kunna besvara syftet har en kvalitativ metod valts till föreliggande studie. För att kunna förstå respondenterna, de före detta medlemmarna i Here 4 U på bästa sätt måste det göras ett försök att komma dem in på livet. Utifrån detta är ett kvalitativt tillvägagångssätt det som lämpar sig bäst för studien, då metoden ger möjlighet att närmare studera individen och hur denne tolkar sin verklighet (Holme & Solvang, 1991).

4.2 Datainsamling, urval och genomförande

Som datainsamlingsmetod har kvalitativa intervjuer använts. Detta för att i bästa möjliga mån besvara syftet och frågeställningarna. Genom intervjuer har respondenterna själva fått möjligheten att förklara sin situation, utifrån sitt eget perspektiv. Den data som kommit fram i intervjuerna har sedan tolkats och beskrivs i resultatdelen. En intervju är ett strukturerat samtal med ett klart syfte har detta varit till fördel för studien då den bygger på de före detta medlemmarna i Here 4 Us egna upplevelser och tankar (Kvale, 1997). Intervjuerna har varit semistrukturerade, där intervjufrågorna inte är fastställda utan ges ett visst utrymme till förändring beroende på respondentens berättelse. Detta för att respondenten inte ska låsa sig vid korta, korrekta, förutbestämda svar utan att svaren bygger på deras egna upplevelser (Bryman, 2002).

En av oss författare genomförde sin verksamhetsförlagda studie på förebyggarcentrum, där samordnarna till Here 4 U har sin utgångspunkt. Under denna tid växte intresset för organisationen och förebyggande arbete i skolan hos båda oss författare och i samråd med samordnarna bestämdes att föreliggande studie senare skulle genomföras. Detta har lett till att ett samarbete oss emellan har funnits under utformningen av denna studie. Genom kontakt med dem kunde ett urval av respondenter till föreliggande studie genomföras. Dessa respondenter bestod av före detta medlemmar i Here 4 U. Detta då syftet med studien var att undersöka hur medlemmarna upplevde sin tid under skoltiden och även efter. Då det var önskvärt att få en stor variation av respondenterna har ett strategiskt urval gjorts. Samtliga respondenter har tagit studenten från en och samma gymnasieskola. Att endast före detta elever från denna skola valts är på grund av att det som tidigare nämnts var på denna skola som organisationen Here 4 U startades. Detta medförde en möjlighet till en större åldersspridning hos respondenterna, vilket var önskvärt för föreliggande studie. Även en jämn könsfördelning av respondenterna har hållits. (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, & Wängnerud, 2007).

Samordnarna tog den första kontakten med respondenterna, de före detta medlemmarna i Here 4 U, och fick sedan godkännande från respondenterna om att bli kontaktade av oss. Därefter togs en direkt kontakt via telefon, då tid samt plats för intervjun bestämdes. För att skapa en lugn atmosfär och en god relation redan från början erbjöds respondenterna en neutral plats för intervjuerna vid förebyggarcentrum samt Mälardalens Högskola. Innan intervjuerna hölls utarbetades en intervjuguide som hade som avsikt att vara till hjälp vid intervjuerna som ett instrument för att försäkra att tillräcklig samt väsentlig information kunde samlas in, se bilaga 1. Intervjuguiden utgick ifrån tre teman som var relevanta för att kunna besvara frågeställningarna samt syftet. Testintervjuer genomfördes för att säkerställa att intervjuguiden var tillräckligt utarbetad. Vid intervjutillfällena användes en bandspelare för att säkerställa att det som respondenterna uppgav kunde återges korrekt. Sammanlagt hölls åtta intervjuer, med fyra kvinnliga respektive fyra manliga respondenter. Deltagarna i studien tog studenten från en gymnasieskola i Mellansverige år 2004-2009 och samtliga deltog aktivt i organisationen Here 4 U under en del av sin gymnasietid.

4.3 Databearbetning och analysmetod

Föreliggande studie har utgått ifrån hermeneutiken när intervjuerna har analyserats och tolkats. Fördelen med detta är att hermeneutiken studerar tolkningen av en text och har som syfte att finna en giltig samt gemensam förståelse av textens mening. Genom forskningsintervjun uppstår ett samtal där den muntliga dialogen omvandlas till en text som kan och ska tolkas. I och med detta är hermeneutiken relevant utifrån två aspekter i studien, både genom att belysa de samtal som ligger till grund för de intervjutexter som har tolkats och sedan att klarlägga processen när intervjuerna har tolkats (Kvale, 1997).

En utgångspunkt i den hermeneutiska cirkeln har används när intervjutexterna tolkats. Med detta menas att en vag bild av textens helhet klargörs genom att enskilda delar av texten tolkas och klargörs för att sedan föras tillbaka till helheten för att ge en klarare bild av denna. Denna process kan behöva genomföras flera gånger, därav namnet den hermeneutiska cirkeln. I föreliggande studie har detta använts i form av att en genomläsning av intervjutexterna i sin helhet gjorts och sedan har fokus riktats mot specifika teman som är relevanta för syftet och frågeställningarna. Efter teman valts ut lästes en än gång intervjuerna med ett helhetsperspektiv för att få en bättre bild av de teman som framkommit tidigare och därefter gjordes ytterligare ett urval utifrån dessa (Kvale, 1997).

Förförståelsen är viktig inom hermeneutiken. Det är den som ger utgångspunkten och riktningen för sökandet inom studien samt att det är utifrån förförståelsen som syftet och

frågeställningar formas (Ödman, 2005). Innan studien genomfördes fanns en förförståelse för ämnet och organisationen Here 4 U. Då som tidigare nämnts en av oss författare genomförde sin verksamhetsförlagda studie på förebyggarcentrum. Genom detta samt kontakten mellan oss och samordnarna i Here 4 U, har det funnits en stor kunskap om organisationen, då vi fått ta del av olika historier om dess medlemmar samt organisationens framväxt och framtidsplaner. Detta har lett till att en positiv bild av organisationen har funnits med i början av arbetet med studien. Ett objektiva förhållningssätt har försökt hållits vid intervjutillfällena för att inte påverka resultatet av respondenternas berättelser. Det är viktigt att framföra att endast historier om medlemmarna har berättats från samordnarna till Here 4 U, men inga berättelser från medlemmarna själva innan intervjuerna genomfördes.

Ödman (2005) menar att strävan efter klarhet kräver att en ständig omtolkning av verkligheten görs som lär oss att förstå den på ett nytt sätt. Detta leder till att det bildas en ny förförståelse. Den förkunskap som fanns med i början har under arbetets gång utvecklats genom den nya informationen som samlats in. Detta har lett till att nya frågor väckts som bidragit till ny kunskap och en djupare förståelse. Dessa frågor framkommer senare i föreliggande studie i avsnittet diskussion.

4.4 Validitet och reliabilitet

I alla studier är det viktigt att ta hänsyn till validiteten och reliabiliteten av studiens resultat och genomförande. Validitet avser giltigheten i det som mäts eller undersöks, den teoretiska relevansen och hur den överförs i undersökningen. Validitet syftar exempelvis till hur väl frågorna som ställs i en kvalitativ undersökning kan ge svar på undersökningens syfte (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2003). Det kan även göras en skillnad på intern respektive extern validitet. Intern validitet handlar om hur hållbara slutsatserna kan vara. Extern validitet handlar om möjligheter till generalisering (Esaiasson et. al, 2007).

I föreliggande studie har ett strategiskt urval av respondenter valts. Detta medför en risk där möjligheterna till generalisering av resultatet kan ifrågasättas. Men en strategiskt utvald grupp, som i detta fall de före detta medlemmar i Here 4 U, gör det möjligt att dra vissa generella slutsatser. Detta då studiens syfte inte är att undersöka en hel population utan en begränsad organisation som omfattar ett begränsat antal människor (Esaiasson et. al, 2007). De medlemmar som har medverkat i studien har erfarenheter och tankar om organisationen, dessa bör ses som att det kan delas av andra medlemmar. Då populationen som undersöks, medlemmar i Here 4 U på en specifik gymnasieskola under åren 2004-2009, i föreliggande studie är förhållandevis liten och det rör sig om cirka 60 ungdomar. Då åtta personer av dessa 60 har intervjuats kan sägas att en förhållandevis stor del av populationen har undersökts. Därmed finns möjligheten att dra vissa generella slutsatser om organisationen och den externa validiteten i föreliggande studie kan betraktas som relativt hög.

Den interna validiteten har försökt att hållas hög genom att intervjufrågorna testats innan intervjuerna genomfördes för att säkerställa att frågorna är utformade på ett sådant sätt att det ger svar som är relevanta för studien och dess syfte. Hänsyn har även tagit till att intervjufrågorna inte ska vara ledande, det vill säga söka ett specifikt svar. Intervjufrågorna har därmed varit öppna så att respondenterna kunnat ge sina egna berättelser och upplevelser. Innan intervjutillfällena har frågorna övats in så att intervjuerna ska kunna genomföras lika naturligt som ett samtal. Detta för att respondenten ska kunna känna sig avslappnad och inte känna att det finns några rätt och fel svar, vilket hade kunnat påverka den interna validiteten negativt. Det kan aldrig försäkras att en respondent svarar uppriktigt utifrån egna upplevelser, men genom att ta hänsyn till ovanstående aspekter har ett försök gjorts att hålla den interna validiteten hög.

Reliabilitet avser tillförlitligheten i hur mätningen i undersökningen går till. Otydliga frågor i en kvalitativ studie kan medföra att reliabiliteten blir låg (Djurfeldt et. al, 2003). Reliabiliteten är hög genom frånvaro av osystematiska och slumpmässiga fel. Dessa kan vara missförstånd under en intervju eller skrivfel i samband med överföring av det insamlade materialet (Esaiasson et. al, 2007). Med hänsyn till detta har intervjuerna spelats in med bandspelare. Detta för att undvika felciteringar som annars lätt förekommer i samband med att en intervju antecknas. Det är också stressande att skriva ner allt som sägs, vilket kan bidra till att viktig information bortfaller.

4.5 Etiska frågor

Föreliggande studie har utgått ifrån de forskningsetiska principerna. Med andra ord de krav som ställs på bedrivande forskning. Det första kravet, kallat forskningskravet, menar att forskning ska bidra till att förbättra metoder och utveckla kunskap. Viktigt är dock att forskningen inte får bedrivas på ett sådant sätt att det kan skada en individ och ett visst skydd för individen mot obefogad insyn ska också kunna ges. Detta behandlas i individskyddskravet. Detta krav är i sin tur uppdelat i fyra underkrav som är; informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Det första, informationskravet, handlar om att de personer som ingår i forskningen ska bli informerade om studiens syfte, vilken uppgift de berörda har samt villkoren för medverkan. Ytterligare en viktig information som ska ges till personerna som deltar i forskningen är att deras deltagande är frivilligt och att de kan avbryta när de vill. Samtyckeskravet innefattar att de är deltagarna i forskningen som bestämmer över sin medverkan och på vilka villkor de deltar. Det tredje kravet är konfidentialitetskravet som behandlar att de uppgifter som de deltagande personerna lämnar kommer att behandlas och förvaras utan insyn för obehöriga. Nyttjandekravet, är det sista av de fyra underkraven och menar att de uppgifter som samlats in om de deltagande personerna endast ska användas för forskning (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2003).

När kontakt med respondenterna togs, informerades de om att deras deltagande var frivilligt samt vad föreliggande studie berör. I det fall respondenterna godkände detta blev de ytterligare informerad om syftet med studien, deras uppgift som respondenter samt villkoren för medverkan i samband med intervjutillfället. Då samordnarna för Here 4 U själva hade ett intresse i att studien genomfördes förelåg det en risk att respondenterna vid den första kontakten med dessa kände att de var tvungna att delta i studien för någon annans skull. Därmed var det viktigt att bemöta respondenterna med en öppenhet samt informera att samordnarna inte får ta del av intervjuerna utan endast det slutgiltiga resultatet av studien. Detta då det var önskvärt att respondenterna skulle känna en möjlighet att prata fritt kring ämnet utan en oro för att andra får ta del av materialet. Innan intervjuerna började blev respondenterna återigen upplysta om att deltagandet i undersökningen var frivilligt och att de hade möjligheten att avbryta när de ville. Respondenterna fick information om hur materialet kommer att användas samt att undersökningen kommer att bli offentlig vid Mälardalens Högskola. Slutligen fick respondenterna efter intervjun erbjudande om att ta del av resultatet av föreliggande studie genom att få den färdigställda uppsatsen skickad till dem via e-post (Esaiasson et. al, 2003).

Något som inte kan bortses från i efterhand är intervjuareffekten, vilket innebär att de som intervjuar kan komma att påverka respondenten genom exempelvis kroppsspråk samt genom den respons som intervjuaren ger på respondentens olika svar samt att respondenten besvarar frågorna såsom den tror att intervjuarna vill att de ska besvaras. Det är svårt att säga hur detta har påverkat respondenterna men ett öppet och respektfullt förhållningssätt till intervjun har beaktas samt att det har funnits en noggrannhet med att visa att det inte finns

några rätta eller felaktiga svar, utan att målet är att fånga respondentens egen historia såsom denne ser på den (Kvale, 1997).

5 Resultat och analys

I detta avsnitt kommer intervju svaren att presenteras och analyseras utifrån de tidigare nämnda teorierna samt tidigare forskning.

5.1 Resultat

Resultatdelen är indelad i sex teman som framkommit i samband med tolkningen av intervjutexterna. Samtliga respondenter citeras i detta avsnitt vid olika tillfällen under de teman som presenteras. För att säkerställa respondenternas anonymitet har dock inga namn, varken riktiga eller fiktiva använts. Utav samma anledning har inte heller kön på respondenterna angivits då de citeras i de fall som citatet då skulle kunna kopplas till en viss person.

5.1.1 Gruppens betydelse för gemenskap, delaktighet och tillhörighet.

De flesta av respondenterna uppgav att det var viktigt att känna tillhörighet, vilket de fick genom att vara med i gruppen Here 4 U. Här nedan följer en av respondenternas beskrivning av vikten att känna tillhörighet:

Ja för mig personligen var det viktigt och höra att man tillhör eller att man tillhörde ett gäng som gjorde bra om man säger för att det... Så är det ju de flesta som var med i Here 4 U hade ju rätt så struligt förflutet och jag var ju inget undantag. Så på det sättet att man fick någon form av bekräftelse hur man var med i en grupp med strulungdomar som folk liksom inte riktigt... ja, kunde lita på sen tidigare och så var man med i en grupp som alla helt plötsligt litade jättemycket på och de var lite så där man var lite små mallig nästan att man... ja titta vilka jag hänger med liksom vi bäst på skolan så där [skrattar] just den känslan var skön att man tillhörde den bra gruppen för en gångs skull.

Som framgår av citatet var det känslan av att tillhöra en bra grupp, som utträttade bra saker, som var viktigt för respondenterna. I flera av intervjuerna framkom att Here 4 U gav medlemmarna möjligheten att ändra andra människors bild av de ungdomar som ingick i gruppen, genom att visa att de tillhörde en organisation som motverkade allt dåligt på skolan.

I gruppen fann medlemmarna en gemenskap genom att vissa delade bakgrund, så som ursprung och tidigare erfarenheter och att de alla delade ett gemensamt mål i att motverka problem i skolan. I följande citat beskriver en tjej det första intrycket hon fick av gruppen:

Alltså, när jag träffade gruppen första gången då tänkte jag så här, men gud vad är det här. Det var lite några stökigare grabbar som hade gått på skolan som var med i gruppen och så där. Men det var ju människor som ville förändra sig själva och faktiskt göra någonting bra. Och jag måste säga att gruppen var kanon. Alla jobbade. Alla ville samma sak med arbetet. Alla ville att det skulle bli en lugnare skola. Alla ville att det skulle vara mindre droger och att det skulle vara mindre brott. Så al... alltså gruppen de var en stark grupp måste jag säga. Det var en riktigt stark grupp som alla sträva efter samma mål.

Flera av respondenterna beskrev likt citatet ovan att även om alla hade olika bakgrund och medlemmarna hade förutfattade meningar om varandra i början så var det intresset av att göra skolan till en trygg plats som förenade dem. Denna gemenskap förenade dem på så sätt att de tillsammans kunde utträtta mer än om de var och en på egen hand hade försökt att ändra

skolklimatet. De blev mer än bara en grupp och samtliga respondenter berättade vid intervjuerna om alla de vänner de fått genom medlemskapet och alla upplevelser de delat med dem. Ordet familj återkom vid intervjuerna då respondenterna skulle förklara klimatet i gruppen och en kille beskrev det enligt följande:

Det var så typ när Here 4 U gruppen ... det gjorde så man typ längtade till skolan nästan. Det var det man såg fram emot man ville bara gå dit träffa sina... ja kollegor kan man säga Here 4 U medlemmar. Prata med dem om det har hänt något nytt och sådär. Det var som en stor familj nästan.

Det var flera av respondenterna som, liksom citatet ovan, berättade om gruppen som något som gjorde att det blev roligare att gå till skolan. I citatet beskrivs att det var vännerna och gemenskapen i gruppen som fick personen att se fram emot att gå till skolan, vilket var en ny känsla. En tjej som berättade att det var dålig gemenskap i hennes klass, upplevde det som att gruppen gav henne den gemenskapen som hon annars saknade i skolan. Men de var fler faktorer som bidrog till att medlemmarna kände gemenskap och tillhörighet. En kille beskriver ett rum på skolan som var till för medlemmarna i Here 4 U:

Jag minns vårt rum faktiskt [ler]. När vi fyra, alltså vi som gick i vår skola då, brukade hänga där inne. Alltså vi fick ju uppgifter och så att vi kunde göra från [manlig handledare] och ibland från själva klassrummet fick vi ju läxor och grejer. Alla fick ju sitta i korridorerna och prata medan vi hade ju ett eget rum som vi kunde hänga då varje dag. Ja det var nog ett minne det. Vårt rum. Vårt Here 4 U rum kan man säga. Vi hade soffor och grejer och kortlekar. Ja det var väldigt sjyst. Och ibland tog vi in våra kompisar, vi kunde umgås där inne och alla kände ju till det rummet så ja rummet kan jag känna och allt som ingick i själva rummet och allt som hände där inne. När folk kom in och fråga om hjälp och vad vi brukade göra där inne. Nu låter det som värsta så här hemligheten. Men ja rummet det är ett starkt minne som jag har från den tiden. Rummet..?

För denna respondent var rummet och allt som hände där något som visade att han var delaktig i något speciellt genom Here 4 U. Rummet blev en symbol för gemenskapen i gruppen. Flera respondenter har berättat om att det var speciellt att ha kläder med Here 4 U's logga på så att alla visste vilka de var och vad de arbetade för. Detta fick medlemmarna att känna sig speciella.

5.1.2 Betydelsen av positiv bekräftelse

Respondenterna berättade att det sett olika ut hur de blivit medlemmar i Here 4 U. Vissa har blivit tillfrågade av de vuxna som håller i gruppen medan andra har fått söka och genomgå intervjuer för att bli medlem. De flesta av de respondenter som har blivit tillfrågade om att bli medlemmar i Here 4 U har beskrivit denna upplevelse som speciell. En respondent beskriver enligt följande:

Det betyder jättemycket för mig just den här bekräftelsen på att jag inte var dålig som person på något vis. Att de va... å just det där att dom faktiskt kom till mig och sa du vi vill ha dig i den här gruppen för du är så bra på det du gör liksom.

Känslan som respondenterna beskrev att de fått var bekräftelse på att de var bra vilket de fick genom att bli utvalda till en grupp som arbetade med något positivt. Detta visade att någon såg något värdefullt och positivt med personen genom att just denne blev utvald.

Samtliga medlemmar som intervjuades beskrev att de vuxna som ledde Here 4 U hade en otroligt viktig roll. De ansåg att det var viktigt att de vuxna i gruppen fanns där som stöd att vända sig till och att de kunde rådfråga dem om allt. Även att de vuxna trodde på gruppen var viktigt för många av respondenterna. Många beskrev även att det var viktigt att en vuxen lyssnade, uppmärksammade och engagerade sig i medlemmarna. En respondent beskriver enligt följande: "Ehm vi, det är bra för alltså för elever, ungdomar och barn att märka att någon verkligen lyssnar på dem. Lyssnar på deras idéer och så för då blir de motiverade att göra bättre ifrån sig. Och det var de han gjorde". En annan respondent beskriver det så här:

Och [kvinnlig handledare] och [manlig handledare] var ju de som höll i det och de, till skillnad från kanske andra vuxna när man är i den åldern som bara är vuxna och står och pekar med pinnen så de var nämnare oss, de pratade vårt språk de såg OSS som människor och inte bara som elever. Och det tyckte jag var ganska skönt [mm] att vi var någonting viktigt. Och det tyckte jag var bra.

Dessa citat beskriver att det var viktigt att få positiv respons från någon vuxen på skolan. I detta fall var det de två handledarna som höll i Here 4 U gruppen. Respondenterna ansåg att genom respekt och frihet från vuxna som lyssnar skapas en bra relation mellan ungdomar och vuxna. En del av respondenterna uppgav att de kände sig mer värdefulla som människor när någon vuxen såg och uppmärksammade dem.

Ytterligare en aspekt som var viktig enligt respondenterna var den bekräftelse de fick genom att hjälpa någon annan. Respondenterna ansåg att genom att hjälpa andra fick de en positiv bekräftelse på sig själva, de kände sig värdefulla genom att de kunde göra något för någon annan.

Ja men jag vart smickrad alltså det är väldigt hedrande egentligen att en människa anförtror så stora problem för en för man ska ju inte bara förvänta sig att folk kastar förtroenden hur som helst runt omkring sig. För det blir det man är ju så utelämnad när, alltså folk som kommer så där och har sådana problem de är ju så utelämnade. Där kommer hela deras, alla deras bekymmer fram i dager då, och där sitter man då och får ta emot allt de här och får se hela personen på något vis. Så det är ja, det var bara ja fantastiskt måste jag säga.

Som beskrivs i citatet var det inte bara att kunna hjälpa andra som respondenterna såg som något positivt utan även att andra ungdomar kände att de kunde anförtra sig åt dem. Det sågs som värdefullt att en människa kunde öppna sig för dem och berätta om sina problem. Detta då de ansåg att det inte är något som personer gör normalt till vem som helst utan bara till människor de har förtroende för. Några av respondenterna beskrev också att det var en speciell och härlig känsla att kunna hjälpa andra och åstadkomma något.

5.1.3 Betydelsen av att få gränser och att finna nya vägar

Utav de respondenter som deltog i föreliggande studie var det tre killar och en tjej som uppgav att de varit struliga, stökiga eller umgått med kriminella kompisar innan de blev medlemmar i Here 4 U. Gemensamt för dessa var att de kände att medlemskapet i Here 4 U gav dem gränser att hålla sig till. En respondent beskriver det enligt följande:

...alltså grejen är, jag har många kriminella kompisar också. Som håller på med kriminalitet... och det är sådana som jag... alltså jag umgås med dem också och grejen med Here 4 U typ vart som en spärr för mig alltså den har lagt gränser alltså jag går inte över den gränsen. Det har blivit typ såhär att ja jag är med i Here 4 U försöker... alltså jag blir påmind hela tiden att jag inte ska ta den vägen, jag är med i Here 4 U jag jobbar med sådant här jag kan inte hålla på med

sådant skit där borta. Så det har vart, vart en bra grej faktiskt. Inte bara för mig utan för många i gruppen också. Det har hållit mig borta från skit med andra ord.

Som beskrivs i citatet ovan kände dessa medlemmar att de hade ett ansvar, det förväntades vissa saker av dem som medlemmar i organisationen. De kunde inte själva delta i de saker som organisationen skulle motverka på skolan och de ville inte svika gruppen och med detta sina vänner. Om medlemmarna inte höll sig till de riktlinjer som organisationen stod för riskerade de dessutom att bli uteslutna, vilket de inte ville. Respondenterna beskrev vidare att de var tack vare dessa gränser som de höll sig borta från bråk och inte hamnade på fel vägar eller som i citatet ”hållit mig borta från skit”. Vissa som redan var på glid såg gränserna som en räddning och en stor del i att hitta tillbaka till ”den rätta vägen”. Ett av de krav som ställdes på medlemmarna var att de skulle sköta sin skolgång detta medförde, för några av respondenterna, att skolan blev viktigare och en högre prioritet än tidigare. Det fanns en anledning att prestera i skolan nämligen medlemskapet i gruppen Here 4 U. Idag har samtliga respondenter en sysselsättning i form av antingen studier eller arbete.

Det var inte bara i skolan som dessa gränser hjälpte medlemmarna att hålla sig borta från bråk och stök utan även på fritiden. En respondent beskriver det så här:

Sedan utanför skolan på fritiden då, det är klart det hände väl att man hamnade i handgemäng någonstans liksom. Även fast det vart ju mindre och mindre ju mer liksom man vart involverad i andra saker då. Och sen när jag var med i Here 4 U då upphörde det ju helt för det gick ju liksom inte för det visste man ju. Och jag är i alla fall en väldigt ansvarsfull person och har jag lovat... har jag lovat någonting att hålla med, att nej men nu ska jag inte hålla på så här, nej då gör inte jag det. Då spelar det liksom ingen roll om vilka som är på mig. Så för det är ju... man fick skriva på något, i alla fall jag har jag för mig att jag fick skriva på någon form utav kontrakt eller någonting. Att liksom med punkter att det här ska jag följa och så här ska jag sköta mig och alltihopa. Och ja menar skriver man på ett kontrakt då är det rätt så allvarligt, då går man inte bara och skiter i det bara för att man råkar vara utanför skolområdet för folk känner ju igen en när man är nere på stan och så där.

Som beskrivs i citatet ovan kände medlemmarna ett ansvar gentemot organisationen och gruppen som fick dem att inse att de representerade Here 4 U även utanför skolan, där de ofta träffade samma människor som i skolan. Respondenterna beskrev det som att det inte var trovärdigt om de själva hamna i bråk utanför skolan och sedan skulle arbeta för att motverka detta i skolan. Respondenterna var överens om att de inte kunde vara en person i skolan och en annan på fritiden, då detta inte gav den respekt de behövde för att bedriva arbetet i Here 4 U och kunde skada organisationen och dess arbete med att göra skolan bättre.

Det var inte bara organisationen och det den stod för som påverkade att medlemmarna fann nya vägar och ändrade sina beteenden utan även gemenskapen i gruppen hade en stor påverkan på vilka gränser som ungdomarna skapade. En kille beskriver det så här:

...sen vet jag inte om det var för att det var för att man blev äldre men någonting hände där och det kan ju ha varit gruppen liksom. Jag tror att det var gruppen för mycket av, mycket av det man gjorde började man tänka efter bah du vi ska inte göra något sånt där, för det snackades mycket om det på mötena liksom bah ja någon gjorde såhär jaha jag har ju också gjort såhär förut vad är det som är fel med. Det liksom så började man tänka, det är skit irriterande att folk gör så här så då blev man annorlunda liksom jag tror det var mycket snack och folk pratade med varandra och man blev lite så här man blev ändå kompis med folk som var så här lugna. [paus] Alltså som var lugna och då, då blev man själv också lugn alltså på något sätt så gruppen det var det jag tyckte var bra alltså att jag gick med i det

Det som beskrivs i citatet ovan är vad en annan respondent beskrev som positiv gruppmentalitet. Av att umgås med andra ungdomar som sågs som lugna ändrade även de "stökiga" ungdomarna sina beteenden och blev lugnare. De fick nya gränser och en ny uppfattning om vad som var rätt och fel. Som beskrivs i citatet var det en ny upplevelse att känna att något som personen tidigare gjort helt plötsligt inte kändes som rätt. Flera av respondenterna beskrev denna känsla av att de ändrade sina värderingar till de som var dominerande i gruppen. Dessa respondenter uppgav att medlemskapet i Here 4 U varit betydelsefullt för deras personliga utveckling. När frågan ställdes om livet varit annorlunda utan medlemskapet i Here 4 U svarade en respondent:

Ja. Om jag inte hade, då hade jag absolut inte, jag har svårt att se att jag skulle sitta här just idag om man säger. Ehm, så här problemfri om man säger nu har man ju bara de här vanliga vardagsproblemen med internet som inte funkar. [skrattar] Nej men det är ju liksom de bekymmer som man har idag och jag tror att hade jag inte gått med i gruppen och fått allt det här stödet och alltihop ja som man fick där, då hade det nog inte alls gått bra tror jag. Jag hade nog varit i mycket dåligt skick faktiskt, tror jag.

Som framgår av citatet var medlemskapet, för denna respondent, mycket viktigt. Denne beskriver att utan gruppen och det stöd som den medförde hade livet idag kunnat se mycket annorlunda ut och personen hade kunnat, som denne själv uppger vara i mycket dåligt skick. Flera av respondenterna uppgav att deras liv hade kunnat se mycket annorlunda ut i dag, på ett negativt sätt, om de inte varit medlemmar i Here 4 U.

5.1.4 Att känna inflytande och att kunna åstadkomma något bra

Några av respondenterna beskrev att Here 4 U gav dem möjligheten att kunna dela sina åsikter med andra ungdomar samt att engagera sig i något positivt. En respondent beskriver detta som följande: "Så att ehm... och jag menar den här gruppen så hade jag någonstans och rikta all energi jag hade någonstans och ventilera åsikter och tankar på ett annat sätt liksom." Here 4 U beskrivs av nästan samtliga respondenter, likt citatet ovan, som ett forum där ungdomarna tillsammans kunde hjälpa andra människor och uträtta något bra, vilket upplevdes som viktigt.

De upplevde att det var viktigt att aktivt få delta i en verksamhet som gjorde något bra för andra och uträttade bra saker för alla på skolan. Flera av respondenterna hade innan medlemskapet i Here 4 U varit medlemmar i olika liknande organisationer som arbetade med att stötta elever på skolan på olika sätt. En tjej beskriver det enligt följande:

Jag var med i [namn på organisationen] i kanske två, tre veckor sedan insåg jag att nej. För det var mer hjälpa en person eller liksom sådär om någon var ensam ja men sitt med den människan i matsalen. Jag känner inte att det påverkar liksom hela stora hela samhället för att jag satt med en person kanske någon dag i veckan i matsalen som egentligen inte ens tyckte om mig som tyckte det var jobbigt att jag satt där bara för att jag skulle. Så att Here 4 U är inte alls samma grej som det.

Som framkommer av citatet ansåg denna respondent att den organisationen hon tidigare varit medlem i inte gjorde tillräckligt för eleverna på skolan. Hon kände inte att det hon gjorde bidrog med någon större skillnad utan att det var mer för att det skulle se bra ut utåt att ingen satt ensam i matsalen. Respondenten upplevde att Here 4 U gjorde en större skillnad samt att hon kunde påverka skolklimatet mer genom Here 4 U och att detta i ett större sammanhang även kunde påverka samhället i stort. Flera av respondenterna upplevde likt denna respondent att deras tidigare engagemang i olika organisationer i skolan inte gavs tillräckligt stort utrymme

och att de i och med detta inte kände att de fick möjlighet att påverka situationen i skolan. Då de gick med i Here 4 U ändrades detta och deras vilja att hjälpa andra blev tillgodosett, någon tog tillvara på deras engagemang och det uppfattades som viktigt. Att medlemmarnas engagemang sedan gjorde någon påverkan var något som respondenterna beskrev som betydelsefullt. En av respondenterna beskrev det så här:

Jag tycker framför allt det som märktes mest det var väl att det blev mycket lugnare. Det blev en lugnare skola alltså. [Namn på skola] som jag gick på det var väl, den har väl ansetts som ganska stökig. Det är en stor skola det är mycket elever. Jag tyckte det blev lugnare. Det blev en sjystare stämning det blev ja det blev bättre tycker jag själv. Ja. [...] Det påverkade nog mig precis som det påverkar alla andra. Att det är ju roligare att gå till en skola där det faktiskt är en bra och skön sammanhållning. Där det funkar. Alltså man behöver inte känna sig vettskrämd när man kommer till skolan, för det var jag första dagarna när jag kom till skolan jag var livrädd varenda dag. För det är en stor skola, det var hård jargong så där alltså det var lite ruffigt och det var ja vet inte, jag tyckte att det var lite så där obehagligt. Men alla tycker väl att en skola där det är bra stämning är det mycket roligare att gå till.

Som tydligt framgår av citatet upplevde respondenten att det blev en stor skillnad i att gå till skolan efter att Here 4 U startades. Fler av respondenterna beskrev likt citatet att de upplevde att det hade blivit en bättre skolmiljö, vilket de kände var mycket positivt och som gjorde det lättare att gå till skolan. Denna skillnad i skolan var något som de respondenter som var de första medlemmarna i Here 4 U berättade om. Även de respondenter som varit medlemmar när organisationen var mer etablerad märkte att de gjorde skillnad i skolan och påverkade skolklimatet. En tjej beskriver det så här:

Men det är som alla säger alla elever säger ja men vad gör ni egentligen ni syns ju inte och ni syns men vad gör ni liksom va, ni glider ju bara runt med era Here 4 U byxor man bara men vi gör det som inte syns det som gör att det håller ihop. Det är som om vaktmästaren inte skulle vara här då skulle inte någon av toaletterna fungera som de skulle och dörrar skulle inte gå och öppna men det är inget du tänker på för att det alltid har fungerat så att ehm...

I citatet beskrivs att det som organisationen gjorde på skolan var viktigt och att hon uppfattade det som en nödvändighet för att kunna upprätthålla den goda skolmiljön. Hon beskrev Here 4 U som lika viktig på skolan som vaktmästaren och menade att om organisationen inte funnits skulle detta ha märkts av de negativa effekter som detta skulle medföra.

Samtliga respondenter upplevde att det var viktigt att de kunde påverka i skolan på olika sätt och att det gav resultat. En respondent beskrev det enligt följande:

Då kände man vad bra alltså vi har kommit någonstans det var ju inte såhär bara någonting som vi gjorde, alltså skolan... sen växte det vi började gå till olika skolor och sådant där så då kände man ja vad kul liksom det händer någonting det är inte skitsnack det vi gör det är inte bara för att den här skolan är så här... så det var det som då tänkte man ja skolan har ju blivit mycket bättre... ja det blev ju större allting... det var ju det, det var skit kul faktiskt då kände man bara att man har gjort någonting vettigt i alla fall... så, så är det

En respondent beskrev, som framgår i citatet, att det var viktigt att gruppens inflytande gav resultat, att de åstadkom något som märktes i skolan. Det gav medlemmarna bekräftelse och bevis på att det arbete de la ner i organisationen faktiskt gjorde skillnad. Att organisationen expanderade bidrog även det till en positiv förstärkning hos ungdomarna. Något ytterligare som beskrivs i citatet är att det inte bara var ord eller ”skitsnack” det gruppen stod för utan att

det skedde en förändring i skolan. En respondent beskriver vikten av att även vuxna fullföljer sina uttalanden på följande sätt:

Ja nej men det enda jag kan fastslå det är att det behövs mer människor som [manlig handledare] och [kvinnlig handledare]. Som faktiskt är uppmärksamma för det som jag uppfattade när jag gick i skolan var att det var väldigt mycket prat allt lät väldigt bra, och nu ska vi bli uppmärksamma här och mobbning är inge bra bla, bla, bla, och sedan när det väl hände då hade väldigt många vuxna skyddslapparna på det där hände det ser vi inte nej det har inte jag märkt. Så det behövs mer folk inom om man säger skolväsendet och ungdomsgårdar allting som rör yngre människor behövs det fler som [kvinnlig handledare] och [manlig handledare] som faktiskt vågar gå in och säga, du vi ser att det här inte funkar för dig. Vi skulle vilja hjälpa dig. Som verkligen gör något aktivt för att det ska hända något och inte bara säger en massa fina ord. För de är de som är problemet tycker jag att det ska låta så fint men det händer aldrig någonting.

Respondenten beskrev som framgår av citatet att det var viktigt att de löften som vuxna gav ungdomar i skolan fullföljdes. Det var flera av respondenterna som uppgav att de ofta blivit förbisedda av vuxna på skolan och att den kontakt de hade med handledarna i Here 4 U var något nytt. Enligt vissa av respondenterna bidrog även denna kontakt med handledarna till att de vågade uttrycka sina tankar och känslor samt säga ifrån då något var fel, inte bara till ungdomar utan även till vuxna i deras närhet.

Medlemmarna i Here 4 U fick åka på olika studiebesök till andra organisationer som arbetade med liknande frågor som Here 4 U. De har även fått medverka i media och berättat om sitt arbete samt fått priser för sina insatser. En respondent beskrev detta som följande:

Lugnagatan har ju funnits ganska länge och de arbetar ju mot kriminalitet framförallt och droger också de är ju, de arbetar ju på ett annat sätt än vi gjorde. Vi fanns ju i skolan. Men alltså det kändes som att det fungerar så... Lugnagatan fungerar jättebra det fungerar kanon. Folk vet vilka de är och allt sådant där och när vi var där och besökte dem då fick vi verkligen höra att vi gjorde ett extremt bra jobb och sen att Here 4 U blev så pass stort som det har blivit.

I citatet beskrev respondenten en insikt i att gruppen och dess medlemmar kunde påverka, inte bara i skolan utan även i samhället i stort. Flera av respondenterna berättade också att det var inspirerande att se att det fanns andra som jobbade mot samma mål och på liknande sätt i andra delar av landet, som de gjorde i sin skola.

Samtliga respondenter beskrev att de kände en stolthet i att ha varit delaktiga i Here 4 U. En respondent beskrev detta så här: "Alltså jag, jag känner mig stolt att jag har så här, att jag har varit med i en sådan här grupp som har gjort så himla mycket." Som beskrevs av respondenten var det känslan av att bidra med något och att kunna påverka till det bättre som medförde en stolthet och en känsla av att vara bra.

5.1.5 Ny insikt om sig själv och andra

Samtliga respondenter som deltog i föreliggande studie upplevde att de utvecklats som människor på olika sätt. Beroende på deras bakgrund och personligheter har respondenterna upplevt en bredd av olika utvecklingsområden. Många beskrev att de under tiden i Here 4 U har lärt känna sig själva bättre. Detta har utvecklats i samband med att de har lärt sig hur andra människor fungerar samt hur de själva fungerar i relation till andra. Detta beskrev en respondent som följande:

Till att själv lära känna mig själv bättre ha bättre självkänsla för att jag vet, alltså jag vet hur jag ska tackla situationer för att folk ska respektera mig mer istället och sådär så att man liksom

känner sig själv bättre så man vet hur man funkar och när jag kan yttra mig och när jag egentligen inte borde för att det hjälper inte.

Respondenten beskrev att genom att veta hur andra människor fungerar har denne lärt känna sig själv. Genom kunskap om att veta hur människor reagerar i olika situationer beskriver respondenten att förståelsen har medfört att kunskap om hur denne ska kunna hantera detta på bästa sätt och därmed lär sig om sig själv. Respondenterna upplevde att den nya kunskapen de fått om sig själva bidrog till att de bättre kunde hantera människor i olika situationer.

Att vara medlem i en grupp som Here 4 U upplever respondenterna har medfört samarbetsförmåga med andra. Detta samarbete inom gruppen beskrivs ha gjort det lättare att förstå andra och därmed utvecklas själv som människor "Man kanske tänker på att det finns andra lösningar än de man själv har med tanke på att tjejerna kom med andra idéer..." I detta citat beskrev en av de manliga respondenterna att genom att diskutera i en blandad grupp med olika personligheter, bakgrund och kön, lärde han sig att det finns fler lösningar på ett problem. Genom att lyssna på vad andra hade att säga och fick han därmed en ny syn på att det går att lösa problem på olika sätt. En kvinnlig respondent beskrev även att hon har fått en bredare syn tack vare att få samarbeta i en grupp:

Men sen fick man ju lära sig i och med alla utbildningar och att vi var ju tvungna att samarbeta för att komma någonstans för att det här skulle lyckas då kunde vi ju inte bara stå och tjafsa och peka och ja men han där borta tycker så här han är ju helt rubbad. Då så vart samarbetsförmåga mycket bättre, förståelse för varför andra tycker som de gör och liksom att andra kan tycka olika det vart också större.

Som beskrivs i citatet utvecklade respondenten en djupare förståelse för andra människor genom att denne blev medlem i Here 4 U. Innan medlemskapet i organisationen uppgav flera av respondenterna att de inte var lika medvetna om andra människors tankar och känslor men att medlemskapet bidrog till att förbättra denna medvetenhet. Att utveckla sin kommunikationsförmåga var något som de flesta av respondenter uppgav att de gjorde genom medlemskapet i organisationen.

Denna nya förståelse om sig själv och andra har enligt vissa respondenter bidragit till att de blivit mer öppna som personer. De beskriver att de inte försöker döma andra på grund av deras bakgrund eller beteende utan att de vågat vara mer öppna och respekterar att andra människor tycker olika. Detta beskrivs följande:

...så länge någon respekterar mina värderingar kan jag göra detsamma även om jag tycker att de är helt åt helskotta men [paus] men sen, men jag har lärt mig att kanske mera acceptera människor för de, de är och inte liksom döma bara för att ja men bakgrund och beteende i skolan...

Citatet visar på att respondenten fått en ökad respekt för andra och en förståelse att människor kan tycka olika än en själv. Detta är något som flera av respondenterna framförde att de haft nytta av även efter tiden i Here 4 U.

5.1.6 Upplevelsen av ny kunskap och nya kontakter

Medlemmarna i Here 4 U fick gå på många föreläsningar och besöka olika platser som inspirerade och samtidigt förde med sig kunskap om hur ungdomarna skulle bedriva arbetet inom organisationen på skolan. Samtliga respondenter i föreliggande studie betonade att de fått ny och fördjupande kunskap inom de områden som organisationen jobbade med. En respondent beskriver det enligt följande: "...och sen en massa saker om informationen

angående men allt från kriminalitet till mobbning till droger och sånt som man inte får lära sig i skolan”. Som framgår av citatet ansåg respondenterna att de inte skulle ha fått tillgång till denna kunskap om de inte varit medlemmar i Here 4 U. Ett flertal av respondenterna ansåg att denna kunskap hjälpt dem i arbetet inom organisationen och även senare i livet. Som nämns i citatet fick medlemmarna information om hur de kunde motverka mobbing, kriminalitet och drogbruk på skolan. Respondenterna uppgav att de även fick kunskap i konflikthantering och andra sätt att kunna hantera människor i olika situationer. De respondenter som gick med i organisationen för att de redan innan hade ett intresse av att hjälpa människor betonade vikten av den fördjupade kunskapen extra mycket. Utav dessa respondenter var fyra tjejer och två killar.

Ytterligare något som respondenterna ansåg var viktigt att ha fått med sig var kontakten med olika myndigheter som polis och socialtjänsten. Om detta säger en respondent följande:

Polisen brukade gå in och berätta om förebyggande exempel på alltså... Hur ska man säga det? Vi hade studiebesök hos Iris och de berättade om problem. [...] hur man kunde hjälpa till folk. Hur man kunde se på folk när de behövde hjälp och så. Nu var det så länge sedan så förvänta er inte att jag kommer att säga exakt hur det var men på ett ungefär kan jag väl säga att polisen berättade om hur de fungerade och vad de jobbade med. För det var ju många, än idag är det väl många som hatar polisen fortfarande.

Flera av respondenterna beskrev, likt citatet, att den nya kunskapen kunde hjälpa dem att se vilka som behöver hjälp och på så vis underlättade deras arbete i organisationen. De uppgav även att den nya kontakt de fått med polis och andra myndigheter gav dem trygghet i att veta vart de skulle vända sig om något problem, som de inte själva klarade av, uppstod. Som beskrivs i citatet var det många som inte litade på polisen och hade dåliga erfarenheter av kontakt med dem. I och med att Here 4 U jobbade med att stärka kontakten fick medlemmarna en ökad respekt för polisen. En av respondenterna berättade om en situation som hände utanför skolan, då han såg ett brått begås och han ringde till polisen. Hans insats ledde till att den skyldige blev dömd. Han berättar att han inte skulle ha brytt sig om att ringa polisen om han inte hade haft kontakt med ungdomspolisen. Detta på grund av att han inte trodde att han skulle ha blivit tagen på allvar av den ”vanliga” polisen.

Beträffande den nya kunskapen som medlemmarna fick på grund av att de var med i organisationen berättade flera av respondenterna att den bidrog till att öka deras vilja och förmåga att hjälpa andra. Dessa respondenter berättar också att de än i dag brinner för frågor om olika orättvisor. En tjej berättar om sina framtida drömmar enligt följande:

Ja... jag vill hjälpa så mycket människor som möjligt. Jag tänker så här, när jag jobbat ett tag så kanske sparat ihop en massa pengar och sånt där så vill jag åka till ett land där de har det jobbigt, och så vill jag starta någonting där. Bara för att hjälpa människor. För jag har alltid tänkt så här du vet alla andra tänker så här ja om jag vann en miljon så skulle jag fixa det och det och köpa det och det. Men jag tänker på en gång så här; nej jag vill bygga någonting typ ja ett hem eller något sådant för att kunna hjälpa andra människor.

Respondenten beskrev att hon alltid haft en vilja att hjälpa andra och att detta inte är något som kommer från medlemskapet i Here 4 U. Men för henne likt som för flera av de andra respondenterna var Here 4 U ett forum som höll deras engagemang uppe och medlemmarna märkte att de fick nya verktyg för att hjälpa andra genom den nya kunskapen. Denna kunskap gav också ett ökat intresse och en annan av de kvinnliga respondenterna uppgav att det var en av anledningarna till att hon idag studerar på högskolan för att kunna fortsätta med att hjälpa utsatta människor i samhället.

Medlemskapet i organisationen gav ungdomarna möjlighet att besöka olika platser och att få möta olika personer som de annars inte skulle fått möjlighet till. Många av respondenterna upplevde dessa nya möjligheter som något stort och fantastiskt att få vara med om. En respondent beskrev det så här:

...och sen det va museet i Stockholm vad heter det Cosmonova heter det så [mm] där borta var de allihopa och det va typ helt nytt..vi fick se uppstoppade djur och såhär dinosaurieskelett och det va typ som en spökhus. Jag hade aldrig sett någonting liknande. Alltså bara sådana där grejen att vi får gå ut tillsammans och träffa olika människor olika saker som vi aldrig skulle få göra annars. Det är minnen alltså det är roliga minnen.

Samtliga respondenter berättade om minnen som det som beskrivs i citatet ovan. Någon hade träffat kronprinsessan, en annan Mona Salin och en tredje hade träffat artisten Dogge Doggelito. Varje möte förde med sig ett minne och något som respondenterna beskrev som en rolig och stor händelse som de hade med sig än idag.

5.2 Analys

Under denna rubrik kommer resultatet som presenterats ovan att analyseras med hjälp av tidigare forskning samt teorierna salutogen teori och empowerment. Detta för att få en djupare förståelse av resultatet och dess innebörd.

5.2.1 *Analys utifrån tidigare forskning*

Som visats i resultatet av intervjuerna betonade samtliga respondenter vikten av att vara en del i en grupp. Det visade sig ha en stor betydelse på så vis att medlemmarna kände gemenskap och tillhörighet till gruppen. Respondenterna belyste olika positiva upplevelser av att vara del i en grupp. Men gemensamt för samtliga var att gruppen sågs som en familj som gav en trygghet, där alla var välkomna oavsett bakgrund.

I Lohman et.al. (2007) studie betonades sambandet mellan känslan av att tillhöra en grupp och psykisk god hälsa. De menade att de ungdomar som kände tillhörighet till en grupp hade mindre psykiska problem och gruppen fungerade som en skyddsfaktor. Likt denna studie visade intervju svaren i föreliggande studie att grupp tillhörigheten var viktig för ungdomarnas välmående i skolan. Att vara medlem i gruppen gjorde att vissa av respondenterna, som hade haft en stökig bakgrund, började tänka om och ändra sina beteenden och värderingar. Detta på grund av att de i och med medlemskapet i gruppen började umgås med nya personer som hade andra beteenden och värderingar än de själva. Gemenskapen i gruppen bidrog till att dessa ungdomar började omvärdera vad som var rätt och fel och på så vis började ifrågasätta sina egna värderingar.

De tidigare stökiga ungdomarna började anamma de normer och värderingar som fanns i gruppen. Att ungdomar påverkas av de normer och värderingar som är dominerande i den grupp de tillhör visas även i Keisner, et.al, (2002) studie. De menar likt resultatet av intervjuerna att det finns ett samband mellan individens beteendeutveckling och det beteende som gruppen förespråkar. Resultat från Keisner, et.al, (2002) studie visade att en individ ändrar sitt beteende för att få bekräftelse från gruppen. Skillnaden mellan föreliggande studie och Keisner, et.al, (2002) studie är att den senare nämnda endast fokuserar på negativ gruppåverkan i samband med utveckling av beteendeproblem hos ungdomar. Medan föreliggande studie visar på en positiv utveckling hos ungdomar genom att tillhöra en grupp och anamma de normer och värderingar som är rådande där.

En ytterligare positiv påverkan som gruppen medförde var att medlemmarna fick en ökad lust att gå till skolan för att träffa sina vänner i gruppen. Organisationen Here 4 U ställde

även krav på sina medlemmar att de skulle sköta sin skolgång, vilket bidrog till att medlemmarna var måna om att göra sitt bästa i skolan. Respondenterna uppgav att då de ville vara en del i gruppen ökade deras prestation i skolan. Gruppen medförde med andra ord en positiv effekt på medlemmarnas skolgång. Vinterek (2006) presenterar i sin rapport att läroplanen för det offentliga skolväsendet betonar att eleverna idag ska vara ansvariga för sitt eget lärande och utvecklande i skolan. Intervjusvaren visade att gruppens påverkan på individen varit en stor del i att ungdomarna gick till skolan och för många även gav dem en anledning att prestera på lektionerna. Dessa resultat skildrar en motsatt mening då resultatet av intervjusvaren betonade en kollektiv betydelse medan resultatet i Vinterek (2006) studie belyste en individualistisk betydelse.

Enligt respondenterna hade de vuxna handledarna i Here 4 U hade en viktig roll. Medlemmarna kände att de blev sedda och lyssnade på av vuxna som verkligen brydde sig om deras tankar och känslor. Detta bidrog till att ungdomarna utvecklade sin förmåga att uttrycka sig och kände att de hade rätt att säga ifrån när något var fel. Genom denna relation till de vuxna handledarna utvecklade medlemmarna med andra ord en starkare självkänsla. Detta resultat stöds av Broden et. al, (2009) studie om förebyggande ungdomsarbete som visade att i en miljö där ungdomar känner sig trygga och där det finns engagerade vuxna som uppmuntrar och lyssnar kan detta bidra till en positiv utveckling hos ungdomarna. Denna positiva utveckling leder till att ungdomarna får en starkare bild av sig själva och presterar bättre i olika sammanhang.

Vidare visade resultatet av intervjuerna att några av respondenterna saknade kontakt med vuxna på skolan innan de blev medlemmar i organisationen. De beskrev det som att vuxna på skolan pratade mycket om att det inte fick förekomma trakasserier, men att när något hände så såg de vuxna åt ett annat håll. I Vintereks (2006) rapport presenterades att det är viktigt med en god relation till lärare då det visats sig att detta bidrar till att ungdomar presterar bättre i skolan. Vinterek (2006) menar vidare att detta är något som individualiseringen går emot då läraren får mindre kontakt med sina elever när de förväntas att ungdomarna ska vara mer självständiga. Som resultatet av intervjuerna visade så var kontakten med vuxna på skolan viktig för respondenterna. De vuxna som befinner sig i skolan består till största delen av lärare, vilka är de som Vinterek (2006) nämner i sin rapport då hon skriver om vuxna i skolan.

Som visades i intervjusvaren har organisationen Here 4 U varit ett sätt för ungdomarna att engagera sig i någonting positivt. Respondenterna upplevde att det var viktigt att de i och med sitt medlemskap i Here 4 U kunde uträtta något som var bra för andra på skolan. Detta engagemang tillsammans med de aspekter som berörts tidigare, med vikten av att ha en bra kontakt med vuxna på skolan samt känslan av att tillhöra en bra grupp, gav de ungdomar, som upplevde sig själva som struliga innan de gick med i organisationen, gränser. Detta ledde till att de utvecklades i en positiv riktning, vilket kan ha förhindrat framtida sociala problem. Fletcher, et. al., (2008) menar likt resultatet av intervjuerna i föreliggande studie att genom att öka ungdomars engagemang och delaktighet i skolan samt förbättra relationer med vuxna och jämnåriga kan detta medföra en minskad risk att utveckla sociala problem så som droganvändning.

Respondenterna upplevde att skolmiljön blev bättre för alla personer som befann sig i skolan tack vare det arbete som bedrevs i Here 4 U. Gruppens inflytande i skolan bidrog till en tryggare skolmiljö på grund av det arbete som de bedrev med att förhindra trakasserier och problembeteenden i skolan. Detta bidrog till att ungdomarna kände att det var lättare att gå till skolan, vilket kan ses som viktigt i ett hälsofrämjande perspektiv. Detta resonemang stöds av Samdal, et. al., (1998) studie som visade att det viktigaste när det gäller hälsofrämjande arbete i skolan var att elever skulle känna sig trygga och rättvist behandlade.

Som framkom av intervjuerna var organisationen Here 4 U ett forum för medlemmarna där de kunde dela sina åsikter med andra jämnåriga. Here 4 U gav medlemmarna möjligheten att bli delaktiga i arbetet med att göra skolan tryggare. Genom arbetet med att hjälpa ungdomar på skolan lärde sig medlemmarna att ta hänsyn och fick en djupare förståelse för andra. På grund av att ungdomarna gavs chansen att arbeta med att hjälpa andra ungdomar på skolan och bidra till en bättre skolmiljö växte ett intresse hos vissa av respondenterna till att fortsätta engagera sig i olika samhällsfrågor även efter skoltiden. Here 4 U blev med andra ord en början till ett vidare engagemang. To (2007) belyser även detta samband mellan ett tidigt engagemang i skolan och ett senare engagemang i samhället, i sin studie. To (2007) belyser även att det är viktigt att det finns ett forum för ungdomar där de ges inflytande att påverka sin skolsituation, då det är den plats i samhället där de är mest delaktiga. Om ungdomar inte ges denna chans att kunna påverka i skolan finns en risk att de i framtiden kommer att ifrågasätta varför de ska engagera sig i olika samhällsfrågor och därmed inte delta aktivt i samhället.

5.2.2 Analys utifrån teorier

Resultatet av intervjuerna i föreliggande studie har analyserats utifrån salutogen teori samt empowerment och kommer att presenteras nedan.

Salutogen teori

Genom medlemskapet i Here 4 U upplevde respondenterna att de fick en djupare kunskap om sig själv och andra. Som framkommit i resultatet av intervjuerna var detta tack vare att medlemmarna i gruppen fick lära sig att samarbeta med ungdomar som de inte tidigare kände. Detta medförde att de var tvungna att lyssna och försöka förstå situationer utifrån någon annans perspektiv. Genom denna process utvecklade medlemmarna begriplighet som är ett begrepp inom KASAM, känsla av sammanhang, då detta bidragit till att medlemmarna i Here 4 U kunde se problemsituationer på andra sätt än de tidigare kunnat samt att det finns mer än en lösning på ett problem. Antonovsky (1991) menar med begriplighet att individens tillvaro blir mer gripbar då denne innehar en bättre förståelse för olika problem som uppstår.

Medlemmarna fick genom organisationen kunskap om hur de kunde handla i olika situationer då problem uppstod i skolan. Som framkom av intervjuerna fick de utbildning inom bland annat konflikthantering och hur de skulle bemöta människor i olika situationer som kunde uppstå på skolan. Detta gav dem de Antonovsky (1991) kallar hanterbarhet som innefattar de resurser en person besitter för att kunna hantera problem. Vidare menar Antonovsky (1991) att en hög känsla av hanterbarhet gör att individen kan ta sig igenom olyckliga händelser och problem utan att se sig själv som ett offer. Detta skulle kunna förklaras genom att Here 4 U bidrar till att medlemmarna stärks då de får denna kunskap och på så vis klarar av inte bara de problem som uppstår i skolan bättre utan även får redskap att klara av andra problem som uppstår i deras liv. För varje problem en individ tar sig igenom stärks dennes hanterbarhet för framtida problem som kan uppkomma senare i livet.

Som framkom i resultatet av intervjuerna upplevde medlemmarna i Here 4 U att det de gjorde i skolan var viktigt då det gav resultat och skolmiljön blev bättre. Detta gav dem en anledning att engagera sig och en vilja att utveckla det arbete som bedrevs i skolan. Detta kan beskrivas genom den tredje komponenten inom KASAM som Antonovsky (1991) benämner som meningsfullhet, i den betydelsen att det som individen är med och bidrar till i skolan ses som viktigt från dennes sida och leder till ett fortsatt och i vissa fall ökat engagemang hos ungdomarna.

Respondenterna uppgav att det var viktigt att det som de gjorde gav ett resultat och att de kände att de bidrog till att skolan blev tryggare för alla som vistades där. Detta är en tydlig koppling till den meningsfullhet som beskrivs inom KASAM där individen känner att tillvaron har en mening. Denna meningsfullhet med det arbete som medlemmarna var med och bidrog till, ökade ytterligare då de kunde se hur deras prestationer och resultat kunde påverka samhället i stort. De fann en större mening med arbetet i organisationen mer än att bara bidra till en tryggare skola. Denna medvetenhet om vad ungdomarna bidrog till i samhället kom genom olika studiebesök, priser som tilldelades gruppen och framträdanden i media.

Respondenterna beskrev att känslan av att tillhöra en grupp, som Here 4 U, hade stor betydelse för dem. Gruppens gemenskap gjorde det roligare att gå till skolan och för vissa saknades en tillhörighet innan de blev medlemmar. Även detta kan kopplas till den meningsfullhet som beskrivs inom KASAM. Medlemmarna fick chansen att ingå i ett sammanhang där de kände att de hade gemenskap. Detta bidrog till att de kände större mening med att gå till skolan.

Dessa tre komponenter begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet bidrar enligt Antonovsky till en känsla av sammanhang. Genom att stärka dessa så som Here 4 U gjorde, enligt ovan resonemang, kan det ha lett till att ungdomarna i organisationen på grund av sitt medlemskap fick en ökad känsla av sammanhang. Detta kan i enlighet med den salutogena teorin ha bidragit till att ungdomarna fick en ökad hälsa.

Empowerment

Som visades i resultatet av föreliggande studie var Here 4 U ett forum där ungdomarna fick engagera sig och vara med och påverka sin egen men även andras situation i skolan. Många av respondenterna uppgav att de hade en vilja att engagera sig i skolan för att hjälpa andra men hade tidigare inte känt att de kunnat påverka i någon större utsträckning. Here 4 U upplevdes av respondenterna som en möjlighet att få de redskap de behövde för att kunna få inflytande att nå det resultat som de strävade efter. Detta kan beskrivas med empowerment som etablering av motmakt, där Here 4 U är den faktorn som bidrar till empowerment hos ungdomarna. Detta genom att organisationen gav ungdomarna den möjligheten att kunna vända sin position i skolan, från att känna sig maktlösa till att känna att de hade makt att kunna påverka sin och andras situation i skolan.

Here 4 U gav medlemmarna ett mål och en riktning samt medlen, genom kunskap, att nå dem. Den kunskap ungdomarna fick genom medlemskapet i organisationen, som respondenterna beskrev det, var kunskap om hur de kunde arbeta mot kriminalitet, drogbruk och mobbning i skolan. Here 4 U bidrog även till att medlemmarna fick en djupare förståelse för andra ungdomars känslor och tankar. Detta medförde att medlemmarna lärde känna sig själva bättre och på så vis kunde de använda sig själva som redskap i arbetet inom organisationen.

Askheim & Starrin (2007) menar att empowerment innefattar att ha mål men även medel för att nå dit. För att uppnå detta krävs att individen stärks genom en process där individen utvecklar en bättre självbild samt mer kunskaper. Det är en sådan process som beskrivs av respondenterna när de berättar om tiden i Here 4 U och vad det gett dem. För de respondenter som själva uppgav att de innan tiden i Here 4 U haft en strulig bakgrund, var organisationen en bidragande faktor till att de fick en bättre självbild och nya mål att rikta sin energi mot. Genom att dessa ungdomar blev medlemmar i Here 4 U som upplevdes som en grupp där de utträttade mycket positivt i skolan bidrog detta till att medlemmarna fick en ökad positiv självbild.

På grund av att Here 4 U gav ungdomarna möjligheten att vända sin position i skolan och på så vis kunna påverka skolmiljön stärktes deras engagemang och vilja att även efter skoltiden påverka samhället genom att hjälpa andra. När medlemmarna fick besöka andra organisationer som arbetade med liknande sociala frågor samt medverka i media, fick medlemmarna en insikt om att deras påverkan i skolan även bidrog till att motverka problem i samhället i stort. Here 4 U medförde därmed en samhällsmedvetenhet hos medlemmarna samt en förståelse av att de var en del i ett större sammanhang. Det är detta som Askheim & Starrin (2007) framställer som centralt för den valda teoriinriktningen inom empowerment, där individen blir medveten om sambandet i vilket de yttre samhälleliga förhållandena påverkar individens livssituation.

6 Diskussion

I följande avsnitt kommer en diskussion att föras utifrån de resultat och den analys som framkommit i studiens tidigare avsnitt.

6.1 Resultatdiskussion

I resultatet av föreliggande studie framkom att respondenterna upplevde att de under sin tid som medlemmar i Here 4 U påverkades på olika sätt, beroende på vilka förutsättningar de hade då de gick med i organisationen. Here 4 U hade därmed olika betydelse för dess medlemmar. Den första frågeställningen som behandlas i föreliggande studie är vilken betydelse Here 4 U har haft för sina medlemmar i skolan och i skolarbetet. Respondenterna upplevde att Here 4 U var ett sätt för dem att engagera sig i något och därmed fick de rikta sin energi i en positiv riktning. För de respondenter som uppgav att de innan tiden i Here 4 U varit struliga var det viktigt att få ett mål att rikta sin energi mot. Detta kan ha varit en av anledningarna till att de lugnade ner sig och ändrade sina beteenden i en positiv riktning på så vis att de fick utlopp för sin energi genom Here 4 U, där de fick möjligheten att hjälpa andra ungdomar.

Att få möjlighet att engagera sig i organisationen visade sig också vara viktigt för övriga respondenter, då de gav dem ett forum där de tillsammans med andra ungdomar kunde påverka miljön i skolan och hjälpa de som hade det svårt. Många av respondenterna uppgav att de innan medlemskapet försökt att engagera sig i liknande frågor i skolan men de upplevde att detta inte gav resultat och att deras engagemang på så vis svalnade. I Here 4 U upplevde de att någon lyssnade på dem och att det hände något. De fick möjlighet och medel, genom kunskap, att kunna påverka sin situation i skolan och de såg att det gav resultat, vilket var viktigt för att hålla deras engagemang levande. Respondenterna upplevde att det gavs ett inflytande över sin skolsituation och en möjlighet att kunna påverka skolmiljön som de tidigare inte haft. Here 4 U bidrog med andra ord till empowerment hos ungdomarna.

I och med medlemskapet i Here 4 U ökade lusten att gå till skolan för medlemmarna. De uppgav att de såg gruppen som en familj som de längtade efter att få träffa och därmed blev det roligt att gå till skolan. För några av respondenterna var det inte bara viljan att gå till skolan som ökade utan även prestationen i skolan blev bättre då Here 4 U ställde krav på sina medlemmar att de skulle sköta sin skolgång. Då respondenterna ville vara med i gruppen gjorde det sitt bästa för att leva upp till de krav som ställdes på dem, vilket ledde till att de blev mer aktiva i skolan och på lektionerna.

Dessa krav innebar mer än att bara prestera i skolan. Medlemmarna hade ett ansvar då de var en del av organisationen, att föregå med ett gott exempel, vilket innefattade att inte använda droger, begå kriminella handlingar eller kränka andra människor. Det var Here 4 Us ansikten utåt och detta medförde att de ungdomar som tidigare varit struliga och tidigare inte

alltid följt dessa krav, ändrade sina beteenden i en positiv riktning och kände att de fick gränser att hålla sig till. Dessa respondenter uppgav att de fick nya värderingar i vad som var rätt och fel.

Organisationen gav medlemmarna en möjlighet att utveckla en förståelse för andra ungdomar, vilket ledde till att de fick en djupare förståelse om sig själva. Genom att Here 4 U gav medlemmarna en möjlighet och ett forum att få diskutera och samarbeta med andra ungdomar utvecklades en djupare förståelse för hur andra tänker och att det ofta finns mer än en lösning på ett problem. Denna förståelse om andra ungdomars tankar och känslor bidrog till att de ifrågasatte sina egna värderingar och utvecklade en ny förståelse även om sig själva.

Flera av respondenterna berättade i intervjuerna om den kontakt de genom organisationen hade med olika myndigheter. Den myndighet som nämndes mest var polisen och det samarbete som fanns mellan dem och Here 4 U. Flera av respondenterna uppgav att de innan sin tid i organisationen saknade respekt och tillit för polisen men i och med att de fick en närmare kontakt med polisen och en djupare förståelse för deras arbete ökade denna respekt och tillit. Denna kunskap om polisens arbete hade inte respondenterna fått tagit del av om de inte varit med i organisationen.

Det var inte bara denna kunskap som Here 4 U bidrog med utan medlemmarna fick vid flera tillfällen gå på föreläsningar och studiebesök för att lära sig mer om sådant som var relevant för deras arbete i organisationen. Respondenterna uppgav att det var viktiga kunskaper som de behövde i det arbete som de bedrev inom organisationen och att dessa kunskaper inte var något som de hade fått genom skolan om de inte varit medlemmar i Here 4 U. Respondenterna uppgav vidare att de genom att vara medlemmar i organisationen fick träffa personer och besöka platser som de inte annars skulle ha fått möjlighet till. Detta medförde att de kände sig speciella och utvalda, känslor som kan ha bidragit till en ökad självkänsla hos medlemmarna.

För att besvara frågeställningen, vilken betydelse Here 4 U har haft för sina medlemmar i skolan och i skolarbetet, kan utifrån ovanstående diskussion sägas att medlemskapet i Here 4 U har haft en stor betydelse för sina medlemmar i skolan och i skolarbetet. Detta då de genom medlemskapet fått möjlighet att påverka och känna att de har ett inflytande över sin skolsituation. De fick känna sig delaktiga och engagerade i någonting som uppfattades som positivt, vilket ledde till en ökad skollust och bättre prestationer i studierna. De fick nya kunskaper och kontakter som de genom organisationen annars inte hade fått samt att de fick besöka platser och möta personer som de annars inte hade fått möjlighet till. Here 4 U gav medlemmarna något som både förgyllde och förbättrade deras skolgång samt att de gjorde ungdomarna delaktig i processen att nå dit. Alla dessa upplevelser och kunskaper har medlemmarna haft med sig även efter skolgången.

I den andra frågeställningen i föreliggande studie behandlas detta nämligen vilken betydelse Here 4 U har haft för sina medlemmar efter att de tagit studenten. Att Here 4 U tog till vara på och utvecklade medlemmarnas engagemang att hjälpa andra, kan ha bidragit till att vissa av respondenterna även efter sin skoltid hade ett fortsatt intresse inom olika sociala frågor. Att Here 4 U också motiverade medlemmarna till att gå till skolan och prestera på lektionerna kan ha varit en bidragande faktor till att samtliga av respondenterna idag har en sysselsättning i form av studier eller arbete. Om inte Here 4 U hade bidragit med denna motivation till att delta aktivt i skolan finns det en risk att de respondenter som uppgav att de hade haft en strulig bakgrund inte hade känt sig motiverade att fokusera på sina studier och i värsta fall inte ens gå till skolan. Detta hade kunnat leda till ett utanförskap bland jämnåriga och att personerna i värsta fall hade utvecklat sociala problem så som droganvändning och kriminallitet. Även de gränser som Here 4 U bidrog till genom att ställa krav på sina

medlemmar påverkade ungdomarnas beteendutveckling positivt och kan på så vis ha motverkat framtida sociala problem.

Den kunskap som medlemmarna fick under tiden i Here 4 U bidrog till en ökad förståelse för hur andra människor fungerar samt att det är viktigt att respektera människor för dem de är. Denna kunskap har medlemmarna kunnat använda även efter skoltiden i möten med andra människor. Att de lärde sig hur de skulle hantera olika svåra situationer som kunde uppstå i skolan har även det varit en kunskap som medlemmarna haft användning av senare i livet då de lärt sig att hantera olika problemfyllda situationer. Medlemskapet i Here 4 U och det som gruppen åstadkom medförde en stolthet hos respondenterna. Denna stolthet levde kvar även i dag då de såg tillbaka på sin tid i organisationen. För medlemmarna var tiden i Here 4 U något som de hade lyckats med, respondenterna kände att de hade hjälpt många på skolan vilket medförde en stärkt självkänsla och en bekräftelse på att de var bra. Att känslan finns kvar även efter tiden i Here 4 U visar på att denna stärkta självbild finns kvar även idag och påverkar de liv som respondenterna lever nu.

Frågeställningen om vilken betydelse Here 4 U har haft för sina medlemmar efter att de tagit studenten anses genom ovanstående resonemang vara besvarad. I analysen framgår att de faktorer som de före detta medlemmarna i Here 4 U uppfattat som betydelsefulla efter att de tagit studenten kan ha bidragit till en ökad känsla av sammanhang hos medlemmarna vilket kan ha bidragit till en ökad hälsa hos individerna även efter tiden i organisationen. Det är däremot svårt att säga exakt vilken betydelse Here 4 U har haft för sina medlemmar efter skoltiden då flera faktorer under individens liv kan ha spelat in. Dock visar resultatet av föreliggande studie att vissa av respondenterna upplever att de inte skulle ha varit där de är idag utan den påverkan som organisationen hade på dem. Flera av de aspekter som lyfts fram i diskussionen ovan är sådana som kan ha en inverkan på individers hälsa och i de fall de inte beaktas kan leda till olika sociala problem samt ohälsa hos individerna. Utifrån detta synsätt kan sägas att Here 4 U verkar som en skyddsfaktor för sina medlemmar och att den betydelse organisationen har haft för medlemmarna under skolgången även påverkat dem senare i livet.

Den tredje och sista frågeställningen som behandlas i föreliggande studie är om det finns några skillnader i medlemmarnas upplevelser utifrån ett könsperspektiv. Ett svar som kan utläsas av resultatet är att det finns en viss skillnad mellan medlemmarnas upplevelser utifrån ett könsperspektiv då de beskriver att de har fått med sig gränser och finna nya vägar av att vara en del i organisationen. Utav dessa respondenter var tre killar och en tjej. Dock är anledningen till att de upplevde att de fick gränser och nya vägar inte kopplat till ett kön utan till vilken bakgrund respondenterna hade. Samtliga av dessa respondenter hade haft en strulig bakgrund innan de blev medlemmar i organisationen och tack vare de krav som ställdes på dem så skapade de dessa gränser och värderingar.

För de respondenter som inte upplevde att de haft en strulig bakgrund innan de blev medlemmar i organisationen fanns inget behov av att skapa dessa gränser då de redan hade dem sedan tidigare. Att det fanns en skillnad i att det var tre killar och bara en tjej, som ansåg att de hade ett beteende som uppfattades som stökigt, kan bero på att killar oftare än tjejer utvecklar denna form av beteende och därmed kan det föreligga en viss könsaspekt i frågan. Detta är endast spekulationer och stöds inte med någon forskning då det inte gick att finna inom ämnet. Vidare forskning kring denna fråga behövs för att kunna ge en mer hållbar diskussion. Med detta sagt så besvaras frågeställningen genom att de inte finns någon tydlig skillnad på medlemmarnas upplevelser utifrån ett könsperspektiv. En medvetenhet om att denna frågeställning inte getts samma utrymme som övriga frågeställningar i föreliggande studie finns. Detta beror på avsaknad av empiriskt material om detta samt att resultatet av intervjuerna inte visade på några könsskillnader förutom den ovannämnda.

Förutom resultatet av de tre frågeställningarna framkom ytterligare ett viktigt resultat som inte går att bortse ifrån. Detta är den påverkan som det har haft för ungdomarna att vara del i en grupp, som ses som positiv av både de själva och andra. Samtliga respondenter berättade om hur mycket gruppen hade betytt för dem och att de gett dem en trygghet i skolan. Gruppen gav ungdomarna en känsla av gemenskap med jämnåriga. För vissa av respondenterna var det nytt att tillhöra en grupp som andra uppfattade som en bra grupp, tidigare hade de endast varit del i grupper som associerades med stökiga ungdomar, kriminalitet och droger.

Som framkom i analysen av föreliggande studie kan ungdomar som tillhör en positiv grupp ha mindre risk att utveckla psykiska problem. Gruppen bidrog även till en beteendeförändring hos vissa av ungdomarna som menar att de tog över de beteende som de andra ungdomarna i gruppen hade och på så vis blev de lugnare och slutade att ”stöka” i och utanför skolan. Gruppen verkade på ett vis som en skyddsfaktor och var den påverkan som tydligast kom fram som orsak till att ungdomarna utvecklades positivt genom sin medverkan i Here 4 U. Så även om det var viktigt att ungdomarna fick kunskap, inflytande och ett ökat engagemang att hjälpa andra genom sitt medlemskap i Here 4 U så var det faktumet att tillhöra en bra grupp och känna sig delaktig i denna som verkade som den största påverkan på ungdomarnas beteendeutveckling, vilket kan ha förhindrat att medlemmarna utvecklade andra negativa beteenden som hade kunnat leda till sociala problem längre fram i livet.

Utifrån diskussionen återknyts till syftet med studien; att undersöka vilken betydelse organisationen Here 4 U har haft för sina medlemmar under deras skoltid och senare i livet. Resultatet visar att Here 4 U har haft en stor betydelse för dess medlemmar både under och efter deras skoltid på olika sätt som diskuterats ovan. Exakt vilken betydelse medlemskapet i organisationen har haft för ungdomarna är svårt att beskriva, då varje individs upplevelse av tiden i Here 4 U är unik. Det går inte att bortse ifrån möjligheten att andra faktorer i medlemmarnas liv som har bidragit till ungdomarnas positiva utveckling. Genom ovanstående resonemang anses att syftet med föreliggande studie är uppfyllt, då utgångspunkten varit respondenternas upplevelser av medlemskapets betydelse i Here 4 U.

6.2 Metoddiskussion

Resultatet av intervjuerna har stärkts med tidigare forskning kring ämnet samt teorier, som tidigare presenteras. Detta stärker validiteten av föreliggande studie. Däremot kan kritik riktas mot studien då validiteten hade kunnat stärkas ytterligare, genom en mer omfattande studie. Om mer tid hade funnits för genomförandet av studien hade det varit önskvärt att göra intervjuer med ett antal ungdomar när de ansökte om medlemskap i organisationen och sedan igen med dessa respondenter under tiden de varit medlemmar i Here 4 U eller precis när de tagit studenten. Slutligen skulle en uppföljning göras några år senare då samma personer intervjuades om tiden i organisationen. Detta hade gett ett tydligare resultat framförallt i frågan om vilken betydelse organisationen har haft för dess medlemmar under skoltiden. De respondenter som intervjuades i föreliggande studie hade till viss del svårt att minnas allt som de varit med om under tiden i Here 4 U och detta kan ha bidragit till att viktiga händelser som påverkade dem under skoltiden inte framkom i intervju svaren. De händelser som de mindes bör däremot ha varit extra speciella då de fortfarande kom ihåg dem.

Ytterligare kritik som kan riktas mot föreliggande studie är att endast en positiv bild av Here 4 U framkommer. Då respondenterna inte uppgav att medlemskapet i Here 4 U bidragit till någonting negativt finns inget att framföra om detta. Dock finns en chans att om respondenterna varit ungdomar som valt att avsluta sitt medlemskap eller blivit uteslutna hade resultatet till studien blivit annat. En risk ligger även i att samordnarna för Here 4 U varit med och valt ut respondenterna. De kan medvetet eller omedvetet ha valt respondenter som de

visste skulle ge en positiv bild av organisationen. Syftet med föreliggande studie var att utifrån före detta medlemmar i Here 4 U få en djupare förståelse i vilken betydelse Here 4 U har haft för des medlemmar och de svar som framkommit är utifrån de respondenter som deltagit i studien. Varje individ är unik och således även dennes upplevelser. Det är därmed svårt att förutse hur det hade påverkat resultatet i studien om andra respondenter hade valts.

6.3 Framtida forskning

Frågor som har uppkommit under arbetet med föreliggande studie är: Hur kan förebyggande arbetes effekter mätas? Och hur syns det att förebyggande insatser fungerar? Slutsatser kan dras utifrån antaganden om att Here 4 U har bidragit till en positiv utveckling av ungdomarnas beteenden och hälsa utifrån de upplevelser som respondenterna berättat om. Men vad som har påverkat ungdomarna att välja de vägar de gjort och vad som har påverkat dem under vägens gång kan aldrig säkerställas. Att flera av respondenterna uttryckligen själva säger att de ändrat sina beteenden och värderingar på grund av de kunskaper, krav och relationer som organisationen gav dem stärker dock tanken om att Here 4 U är en skyddsfaktor och utgör ett effektivt förebyggande arbete som bidrar till att skapa en trygg atmosfär i skolan och på så vis inte bara påverkar sina medlemmar utan även övriga ungdomar på skolan. Detta är ytterligare något som bör forskas vidare kring nämligen hur Here 4 U påverkar klimatet i skolan samt vilken betydelse Here 4 U har för de ungdomar som inte är medlemmar i organisationen på skolan.

6.4 Avslutande reflektioner

En slutsats som kan dras, utifrån diskussionen ovan, är att fler förebyggande insatser så som Here 4 U behövs i skolan för att öka hälsan hos ungdomar. Genom fler insatser kan fler ungdomar fångas upp och få ett positivt mål att rikta sin energi mot och på så vis undvika att hamna i framtida sociala problem. Att fånga upp ungdomar som drivs av ett engagemang och ta vara på detta så att de känner inflytande och delaktiga i skolan, kan bidra till ett fortsatt engagemang, inflytande och delaktighet i samhället. Detta kan på så vis motverka ett framtida utanförskap och sociala problem.

I föreliggande studie framkom vikten av att tillhöra en positiv grupp och dess påverkan på individens utveckling. Som tidigare nämnts går skolväsendet mer och mer mot individualisering, där ungdomar ses som enskilda individer snarare än som samhällsmedlemmar. Skolan har ett samhällsligt uppdrag och är den naturliga vägen för ungdomar in i samhället. Om detta ska uppnås bör skolan satsa på att stärka individens identifiering med positiva grupper samt att ungdomarna ska kunna känna sig delaktiga och kunna påverka sin skolgång och skolmiljö. Därmed inte sagt att fokus också bör läggas på individens behov i form av olika lärandeformer. Det kollektiva tänkandet behöver inte utesluta fokus på individen utan det krävs snarare en balans där fokus ges åt individens egna behov samt att skolan beaktar betydelsen av att tillhöra en positiv grupp, som exempelvis Here 4 U.

Inledningsvis i studien betonades vikten av hälsa i skolan för att undvika utanförskap i samhället och framtida sociala problem. Genom att ungdomar trivs i skolan och känner sig trygga och delaktiga under sin skolgång påverkas deras hälsa positivt. Detta är ytterligare ett argument till varför förebyggande insatser som riktar sig till ungdomar, likt organisationen Here 4 U, behövs och är nödvändiga för hälsan hos ungdomsgenerationen. Med detta bör sägas att Here 4 U och liknande organisationer behövs i dagens skolor för att kunna motverka ohälsa som senare i livet kan leda till sociala problem. Vi kan bara önska att det satsas mer

resurser på förebyggande insatser för att stärka folkhälsan och skapa ett samhälle där alla känner gemenskap, delaktighet och inflytande att kunna påverka sina egna liv.

Referenser

- Ander, B., Andersson, M., Jordevik, K. & Leisti, A. (2005). *Möten i mellanrummet – socialt förebyggande arbete med ungdomar*. Växjö: Gothia AB
- Antonovsky, A., (1991) *Hälsans mysterium*. Stockholm: Natur och Kultur
- Askheim, O., P. & Starrin, B. (2007) *Empowerment i teori och praktik*. Malmö: Glerups Utbildning AB
- Bryman, A. (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber
- Brülde, B., & Tengland, P-A. (2003). *Hälsa och sjukdom – en begreppslig utredning*. Lund: Studentlitteratur.
- Djurfeldt, G., Larsson, R. & Stjärnhagen O. (2003). *Statistisk verktygslåda*. Lund: Studentlitteratur
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2007). *Metodpraktika*. Stockholm: Norstedt Juridik AB
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2003). *Metodpraktika*. Stockholm: Norstedt Juridik AB
- Here 4 U. (2004) *Förebyggandeprojektet Socialarbetare i skolan - ett samarbete mellan Wenströmska gymnasiet och FritidUngdom inom ramen för Plattformsprojektet*. Hämtad den 16 februari 2010 från Here 4 Us hemsida <http://www.here4u.se/Utvardering.aspx?Kat=Utvardering>
- Here 4 U (2008) *Utvärdering 4 skolor om mobbing VT2008. VT 2009* Hämtad den 24 maj 2010 från Here 4 Us hemsida <http://here4u.se/Utvardering.aspx?Kat=Utvardering>
- Here 4 U. (2009) *Utvärdering på St.Iliansskolan VT 2009* Hämtad den 24 maj 2010 från Here 4 Us hemsida <http://here4u.se/Utvardering.aspx?Kat=Utvardering>
- Here 4 U. (2010) *Vad är Here 4 U*. Hämtad den 16 februari 2010 från Here 4 Us hemsida <http://www.here4u.se/Default.aspx>
- Herlin, A. & Munthe, B. (2008). *En tryggare skola : Regler och förebyggande arbete mot våld och mobbning*. Stockholm: Norstedt Juridik AB
- Holme I.M. & Solvang B.K. (1991). *Forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur
- Lpo 94 (2006). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94*. Hämtad den 20 April 2010 från skolverkets hemsida <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1069>
- Skollagen 1985:1100 (2010) Hämtad från Sveriges Riksdags hemsida den 2 juni 2010 <http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1985:1100>
- Statens folkhälsoinstitut, (2009a). *Utvärdering av regeringsuppdraget "Skolan förebygger"*. Hämtad den 20 April 2010 från Statens folkhälsoinstituts hemsida <http://www.fhi.se/sv/Aktuellt/Nyheter/Utvardering-av-regeringsuppdraget-Skolan-forebygger/>
- Statens folkhälsoinstitut, (2009b). *Skolan förebygger 2 - om hälsa lärande och prevention i skolan*. Hämtad den 20 April 2010 från Statens folkhälsoinstituts hemsida <http://www.fhi.se/skolanforebygger/>
- Ödman, P-J. (2005). *Tolkning förståelse vetande – Hermeneutik i teori och praktik*. Stockholm: Nordstedts Akademiska Förlag

Artiklar och rapporter

- Broden, L. & Serido, J. (2009), From program participant to engaged citizen: a developmental journey. *Journal of community psychology*, 37, 423-438.
- Fletcher A., Bonell C. & Hargreaves J. (2008), Effects of young people's drug use: A systematic review of intervention and observational studies. *Journal of adolescent health*, 42, 209-220
- Gislason, B., Löwenborg, L., & Bergman, L., (2007), Skolan kan förebygga. *Statens folkhälsoinstituts metodskrifter för lokalt arbete mot alkohol och narkotika*, 7
- Keisner, J., Cadinu, M., Poulin, F., & Bucci, M. (2002), Group Identification in Early Adolescence: Its Relation with Peer Adjustment and Its Moderator Effect on Peer influence. *Child Development*, 73, 196-208
- Lohman B.J, Newman B. M. & Newman P.R., (2007), Peer group membership and a sense of belonging: Their relationship to adolescent behavior problems. *Adolescence*, 42, 241-260
- Samdal O., Nutbeam D., Wold B. & Kannas L., (1998), Achieving health and educational goals through schools – a study of the importance of the school climate and the students' satisfaction with school. *Health education research – Theory & Practice*, 13, 383-397
- To, S. (2007), Empowering school social work practices for positive youth development: Hong Kong experience. *Adolescence*, 42, 555-567.
- Vinterek, M., (2006). Individualisering i ett skolsammanhang. *Myndigheten för skolutvecklings skriftserie Forskning i fokus*, 31

Bilaga 1 Intervjuguide

Inledning

Presentation av oss själva och varför vi är där.

Genomgång om de etiska principerna samt användning av bandspelare.

Informera om studien, hur den kommer att genomföras och vart den kommer publiceras, och dess syfte. Berätta varför vi är intresserade av att höra respondenternas berättelse samt att vi är tacksamma för deras medverkan.

Inledande frågor

Hur gammal är du?

Vilket år tog du studenten?

Teman:

- **medlemskapet i Here 4 U**
- **ditt liv idag**
- **ditt liv innan Here 4 U**

Avslutande frågor

Är det något du vill tillägga som du tycker vi har glömt att fråga?

Kan vi kontakta dig om vi vill ställa fler frågor vid ett senare tillfälle?

Följdfrågor

Vill du utveckla det där? Hur menar du då? På vilket sätt?